

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

<u>Informationsnummer</u>	Indhold	Side
	I <i>Meddelelser</i>	
	Kommissionen	
2004/C 102/01	Euroens vekselkurs	1
2004/C 102/02	Kommissionens fortolkningsmeddelelse om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om »fjernsyn uden grænser« i forbindelse med tv-reklamer	2
2004/C 102/03	Statsstøtte — Frankrig — Støtteforanstaltning C 10/04 (ex N 94/04) — Omstrukturingsstøtte til selskabet Bull — Opfordring til at fremsætte bemærkninger efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2 ⁽¹⁾	12
2004/C 102/04	Godkendt statsstøtte inden for rammerne af bestemmelserne i artikel 87 og 88 i EF-traktaten — Tilfælde, mod hvilke Kommissionen ikke gør indsigelse	19
2004/C 102/05	Høringskonsulentens endelige rapport i sag COMP/38.240 — Industrirør (udarbejdet i overensstemmelse med artikel 15 i Kommissionens afgørelse 2001/462/EF, EKSF af 23. maj 2001 om høringkonsulentens kompetenceområde under behandlingen af visse konkurrencesager (EFT L 162 af 19.6.2001, s. 21)) ⁽¹⁾	21
2004/C 102/06	Høringskonsulentens endelige rapport i sag COMP/38.359 — Elektriske og mekaniske kul- og grafitprodukter (udarbejdet i overensstemmelse med artikel 15 i Kommissionens afgørelse 2001/462/EF, EKSF af 23. maj 2001 om høringkonsulentens kompetenceområde under behandlingen af visse konkurrencesager (EFT L 162 af 19.6.2001, s. 21)) ⁽¹⁾	22
2004/C 102/07	Høringskonsulentens endelige rapport i sag COMP/M.2876 — NewsCorp/Telepiù (efter artikel 15 i Kommissionens afgørelse 2001/462/EF, EKSF af 23. maj 2001 om høringkonsulentens kompetenceområde under behandlingen af visse konkurrencesager (EFT L 162 af 19.6.2001, s. 21)) ⁽¹⁾	23
2004/C 102/08	Udtalelse afgivet af Det Rådgivende Udvalg for Kontrol med Fusioner og Virksomheds-overtagelser på dets 113. møde den 20. marts 2003 om et udkast til beslutning i sag COMP/M.2876 — NewsCorp/Telepiù ⁽¹⁾	25

<u>Informationsnummer</u>	Indhold (fortsat)	Side
2004/C 102/09	Høringskonsulentens endelige rapport i sag COMP/M.2978 — Lagardère/Natexis/VUP (udarbejdet i henhold til artikel 15 i Kommissionens afgørelse 2001/462/EF, EKSF af 23. maj 2001 om høyringskonsulentens kompetenceområde under behandlingen af visse konkurrencesager (EFT L 162 af 19.6.2001, s. 21)) ⁽¹⁾	26
2004/C 102/10	Udtalelse afgivet af Det Rådgivende Udvalg for Kontrol med Fusioner og Virksomheds- overtagelser på udvalgets 122. møde den 22. december 2003 vedrørende et udkast til beslutning i sag COMP/M.2978 — Lagardère/Natexis/VUP ⁽¹⁾	27
2004/C 102/11	Udtalelse afgivet af Det Rådgivende Udvalg for Kontrol med Fusioner og Virksomheds- overtagelser på udvalgets 68. møde den 15. september 1999 vedrørende det foreløbige udkast til beslutning i sag IV/M.1383 — Exxon/Mobil ⁽¹⁾	29
2004/C 102/12	Udtalelse afgivet af Det rådgivende udvalg for kontrol med fusioner og virksomheds- overtagelser på udvalgets 82. møde den 12. juli 2000 vedrørende det foreløbige udkast til beslutning i sag COMP/M.1806 — Astra Zeneca/Novartis ⁽¹⁾	30

Meddelelse til læserne (se omslagets tredje side)

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst.

MEDDELELSE TIL LÆSERNE

DEN EUROPÆISKE UNIONS TIDENDE PÅ 20 SPROG

Efter de ti nye medlemslandes (Tjekkiet, Estland, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovenien, Slovakiet) tiltrædelse af Den Europæiske Union den **1. maj 2004** vil papirversionen af *Den Europæiske Unions Tidendes* L og C-serie blive publiceret på Den Europæiske Unions 20 officielle sprog.

»Farvestrimlen« på forsiden af *Den Europæiske Unions Tidende* vil blive slettet, og sproget vil blive indikeret med ISO-koden: spansk (ES), tjekkisk (CS), dansk (DA), tysk (DE), estisk (ET), græsk (EL), engelsk (EN), fransk (FR), italiensk (IT), lettisk (LV), litauisk (LT), ungarsk (HU), maltesisk (MT), hollandsk (NL), polsk (PL), portugisisk (PT), slovakisk (SK), slovensk (SL), finsk (FI), svensk (SV).

Cd-rom-versionen af *Den Europæiske Unions Tidende* vil ligeledes blive tilgængelig på 20 sprog fra maj 2004.

ACQUIS COMMUNAUTAIRE UDKOMMER PÅ NI NYE SPROG

Udgivelsen af *acquis communautaire* på de ni nye officielle sprog er under forberedelse. Den vil blive tilgængelig:

— i en papirversion som abonnement. Bindene vil blive uddelt øjeblikkeligt efter udgivelsen. Abonnementsprisen er 2 000 EUR.

Når alle bind er udgivet, kan de erhverves enkeltvis

— på cd-rom, i det øjeblik alle bindene er udgivet i papirversion. Prisen for cd-rommen vil blive 1 000 EUR

— i EUR-Lex.

Den samlede udgivelse vil bestå af godt 200 bind (det præcise antal kendes endnu ikke). Det første bind er nu tilgængeligt på syv nye officielle sprog. Snart kommer det også på maltesisk og estisk.

Kontakt venligst vores salgskontorer for yderligere information (se bagsiden af denne publikation).

I

(Meddelelser)

KOMMISSIONEN

Euroens vekselkurs ⁽¹⁾

27. april 2004

(2004/C 102/01)

1 euro =

Valuta	Kurs	Valuta	Kurs		
USD	amerikanske dollar	1,1887	LVL	lettiske lats	0,6488
JPY	japanske yen	130,47	MTL	maltesiske lira	0,4246
DKK	danske kroner	7,4406	PLN	polske zloty	4,7755
GBP	pund sterling	0,6638	ROL	rumænske leu	40 502
SEK	svenske kroner	9,1142	SIT	slovenske tolar	238,42
CHF	schweiziske franc	1,5488	SKK	slovakiske koruna	39,975
ISK	islandske kroner	87,32	TRL	tyrkiske lira	1 684 951
NOK	norske kroner	8,227	AUD	australske dollar	1,6212
BGN	bulgarske lev	1,9465	CAD	canadiske dollar	1,6066
CYP	cypriotiske pund	0,5865	HKD	hongkongske dollar	9,2715
CZK	tjekkiske koruna	32,458	NZD	newzealandske dollar	1,8929
EEK	estiske kroon	15,6466	SGD	singaporeanske dollar	2,0175
HUF	ungarske forint	250,40	KRW	sydkoreanske won	1 369,44
LTL	litauiske litas	3,4529	ZAR	sydafrikanske rand	7,941

⁽¹⁾ Kilde: Referencekurs offentliggjort af Den Europæiske Centralbank.

**Kommissionens fortolkningsmeddelelse om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om
»fjernsyn uden grænser« i forbindelse med tv-reklamer**

(2004/C 102/02)

1. INDLEDNING

1. Denne fortolkningsmeddelelse vedrører Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-spredningsvirksomhed⁽¹⁾, ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/36/EF af 30. juni 1997 (herefter »direktivet om fjernsyn uden grænser« eller »direktivet«)⁽²⁾. Direktivet skaber en retlig ramme for det frie udbud af tv-spredning inden for Unionen med henblik på at fremme udviklingen af et europæisk fjernsynsmarked og forbindelsestjenester såsom tv-reklamer og produktion af audiovisuelle programmer.

2. Direktivet samordner medlemsstaternes lovgivning på fællesskabsniveau inden for følgende områder:

- lovgivning om tv-spredning
- fremme af produktion og distribution af europæiske værker
- offentlighedens adgang til begivenheder af væsentlig interesse
- tv-reklamer, teleshopping og sponsorvirksomhed
- beskyttelse af mindreårige
- ret til berigtigelse.

3. Direktivet om fjernsyn uden grænser indeholder en række bestemmelser om tv-reklamer, som tager sigte på at forene princippet om fri adgang til at anvende tv-reklamer (vigtig eller afgørende indtægtskilde, navnlig for kommercielt fjernsyn, som udsendes i ukodet form) med passende beskyttelse af av-værker og offentligheden (både i egenskab af seere og forbrugere). I henhold til direktivets artikel 3 kan medlemsstaterne træffe strengere eller mere detaljerede forholdsregler over for tv-spredningsforetagender inden for deres kompetenceområde.

4. For at sikre denne balance indeholder direktivet en række vigtige principper, navnlig: princippet om adskillelse af redaktionelt indhold og reklamer⁽³⁾, princippet om placering mellem udsendelserne med mulighed for placering under udsendelserne på visse betingelser⁽⁴⁾, begrænsning af reklamernes varighed på time- og dagsbasis⁽⁵⁾, regler om beskyttelse af den menneskelige værdighed og mindreårige⁽⁶⁾, regler om sponsorering og tele-shopping⁽⁷⁾ samt regler om folkesundheden, som begrænser reklame for visse produkter (forbud mod reklame

for tobak og ikke-receptpligtige lægemidler, begrænsninger med hensyn til reklame for alkoholiske drikke)⁽⁸⁾.

5. Det skal anføres, at bestemmelserne i direktivet om vildledende reklame også finder anvendelse⁽⁹⁾. Fremover vil fællesskabsretten om forbrugerbeskyttelse også omfatte bestemmelserne i det seneste forslag til rammedirektiv om vildledende handelspraksis over for forbrugerne. Den foreslåede ramme er baseret på en teknologisk neutral tilgang og princippet om anvendelse af oprindelseslandets lovgivning, hvilket bevirker, at den er i overensstemmelse med tilgangen i det nuværende direktiv om fjernsyn uden grænser. I forslaget til rammedirektiv hedder det entydigt, at i tilfælde af konflikter med sektorspecifikke fællesskabsregler inden for et bestemt område, er det disse sektorspecifikke regler, der finder anvendelse.

6. Denne meddelelse, som følger efter Kommissionens meddelelse om den fremtidige europæiske lovgivningspolitik på det audiovisuelle område, som blev vedtaget den 15. december 2003⁽¹⁰⁾, har til formål at klarlægge, hvordan de relevante bestemmelser i direktivet finder anvendelse på visse kommercielle kommunikationsformer og -teknikker, som er opstået, navnlig i forbindelse med den teknologiske udvikling og udviklingen på de forskellige markeder. Kommissionen ønsker således at øge retssikkerheden til fordel for de økonomiske aktører, medlemsstaterne og forbrugerne. Når Kommissionen mener, at visse bestemmelser kan fortolkes forskelligt, og der ikke findes relevant retspraksis, baseres tilgangen på princippet om, at man ved valg mellem to mulige fortolkninger skal vælge den mindst indgribende (som udtryk for maksimen »in dubio pro libertate«).

7. I forbindelse med den offentlige høring, der fandt sted i 2003, om en fornyet gennemgang af direktivet i overensstemmelse med det arbejdsprogram, der er vedlagt beretningen om direktivets gennemførelse af 6. januar 2003 (herefter »den fjerde beretning«)⁽¹¹⁾, gik de fleste medlemsstater, reguleringsmyndigheder og berørte parter i deres bidrag ind for at få præciseret, hvordan de relevante bestemmelser i direktivet finder anvendelse på de nye reklameteknikker. Der var også til sidst almindelig enighed om, at de nævnte teknikker må anses for at være i overensstemmelse med direktivet om fjernsyn uden grænser⁽¹²⁾. Det italienske formandskabs konklusioner fra Rådets (av-ministrenes) uformelle møde i Siracusa⁽¹³⁾ og drøftelserne i kontaktudvalget går i samme retning⁽¹⁴⁾.

8. I øvrigt har drøftelserne i kontaktudvalget og den offentlige høring på visse områder sat spørgsmål ved, om nye former for reklamepraksis, såsom telepromotioner, mini-spots eller markedsføring af produkter, er i overensstemmelse med direktivet. Det viser sig, at disse spørgsmål er forbundet med fortolkningen af centrale regler og begreber i direktivet såsom dem, der vedrører adskillelse mellem redaktionelt indhold og reklamer, sponsorering, skjult reklame, reklameindslag eller tv-reklamers varighed.

2. GRUNDLÆGGENDE BESTEMMELSER OG DERES ANVENDELSE PÅ VISSE FORMER FOR HANDELSPRAKSIS

2.1. Tv-reklamers varighed

2.1.1. Varighed på timebasis

9. Under det oprindelige direktiv om fjernsyn uden grænser havde medlemsstaterne fortolket bestemmelsen i artikel 18, hvor det hedder: »Sendetiden for reklameindslag inden for en given periode på en time må ikke overstige 20 %«, på forskellig måde. I overensstemmelse med kriteriet om løbende time, som visse medlemsstater havde vedtaget, måtte sendetiden for et tv-spretningsforetagendes reklamer ikke udgøre mere end 20 %, uanset fra hvilket tidspunkt en given periode på en time begyndte at løbe. Denne fortolkning er ensbetydende med et forbud mod at sende reklamer i en sammenhængende periode på mere end 12 minutter. I andre medlemsstater, som havde vedtaget at anvende kriteriet om en klokke-time, udgjorde referencetimerne derimod perioder på 60 på hinanden følgende minutter, at regne fra minut 0 til og med minut 59 (en egentlig klokke-time) eller fra et andet tidspunkt end minut 0, f.eks. når et tv-spretningsforetagendes udsendelser begynder kl. 6.05 en given dag (forskudt klokke-time). I sidstnævnte tilfælde ville de på hinanden følgende klokketimer gå fra kl. 6.05 til kl. 7.04, fra kl. 7.05 til kl. 8.04 osv.

10. Efter direktivets ændring ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/36/EF af 30. juni 1997 hedder det i artikel 18, stk. 2: »Mængden af reklameindslag og teleshopping-indslag inden for en given klokke-time må ikke overstige 20 %«. Fællesskabslovgiveren ønskede således at indføre kriteriet en klokke-time, men præciserede ikke, om det drejer sig om en egentlig eller en forskudt klokke-time⁽¹⁵⁾. Ønsket genspejles i direktivets forskellige sprogudgaver⁽¹⁶⁾.

11. Kriteriet en klokke-time giver mulighed for at bibeholde reglen om, at sendetiden for reklamer inden for en given time højst må være 12 minutter, samtidig med at tv-spretningsforetagenderne stilles friere med hensyn til reklameindslagernes fordeling. Efter denne fortolkning giver direktivets artikel 18, stk. 2, hjemmel til at sende reklamer i en sammenhængende periode på mere end 12 minutter. En sådan periode kan f.eks. regnes fra det 50. minut i en given time til det 10. minut i den efterfølgende time, uanset den i artikel 18, stk. 1, angivne andel af den daglige sendetid (jf. punkterne 14-18 herunder).

12. Begrebet en klokke-time i direktivets artikel 18, stk. 2, kan fortolkes som en egentlig eller en forskudt klokke-time. Efter princippet om egentlige klokketimer udgør de

referencetimer, der tages i betragtning ved beregning af tv-reklamernes varighed på timebasis, perioder af 60 på hinanden følgende minutter, som går fra minut 0 til og med minut 59. Efter princippet om forskudte klokketimer udgør de referencetimer, der tages i betragtning, derimod perioder af 60 på hinanden følgende minutter, som kan starte efter minut 0 (f.eks. regnes fra det 8. minut i en given time) og slutte i den efterfølgende time (i vort eksempel i det 7. minut i den efterfølgende time).

13. Dette er et eksempel på den balance, som direktivet forsøger at skabe mellem fri adgang til anvendelse af tv-reklamer og beskyttelse af offentligheden, for en sådan foranstaltning giver mulighed for maksimal frihed (i forhold til det oprindelige direktiv), samtidig med at det bliver lettere for de ansvarlige instanser at kontrollere de tidsmæssige begrænsninger for reklamer.

2.1.2. På dagsbasis

14. Den tilladte daglige sendetid for tv-reklamer og tele-shopping defineres i forhold til begrebet daglig sendetid, som således er afgørende. I henhold til direktivets artikel 18, stk. 1, beregnes sendetiden for tv-reklamer på 15 % og for teleshoppingindslag, reklameindslag og andre tænkelige reklameformer på 20 % netop på grundlag af dette begreb⁽¹⁷⁾. I øvrigt anvendes begrebet »dag« i artikel 18a i forbindelse med de teleshoppingblokke, som kan sendes af kanaler, der ikke udelukkende sender teleshopping⁽¹⁸⁾.

15. I modsætning til begrebet time defineres begreberne daglig sendetid og dag ikke i direktivet. Navnlig på tv-området kan begrebet dag eller daglig sendetid opfattes som kalenderdag eller programdag. Det er tilstrækkeligt at se i et tv-program for at konstatere, at programdage f.eks. faktisk starter kl. 6 (og ikke kl. 00) og slutter kl. 5 den efterfølgende dag (og ikke ved midnat).

16. De forberedende arbejder gør det heller ikke muligt at præcisere fortolkningen af begreberne dag og daglig sendetid. Det er derfor nødvendigt at klarlægge disse begreber i denne meddelelse »på baggrund af den almindelige opbygning af og formålet med den ordning«, som de er led i⁽¹⁹⁾. I den forbindelse er det nyttigt at henholde sig til en præjudiciel afgørelse fra Domstolen om fortolkning af direktivets artikel 11 om placering af reklame. Domstolen anfører bl.a.:

»Heraf følger, at når en bestemmelse i direktiv 89/552 pålægger en restriktion for udsendelse og distribution af fjernsyn, uden at fællesskabslovgiver har affattet den klart og utvetydigt, skal bestemmelsen fortolkes snævert.

Eftersom der i artikel 11, stk. 3, i direktiv 89/552, som ændret, opstilles en restriktion med hensyn til adgangen til at afbryde transmission af audiovisuelle værker ved udsendelse af reklamer, må denne restriktion fortolkes så strengt som muligt⁽²⁰⁾.

17. Det svarer med andre ord til at anvende det klassiske princip om snæver fortolkning af undtagelser og begrænsninger på det frie udbud af tjenesteydelser inden for tv-spredningsområdet⁽²¹⁾. Kommissionen mener derfor, at den daglige sendetid eller dagen kan beregnes i forhold til programdagen, hvor sidstnævnte enten svarer til en kalenderdag (begynder kl. 00 og slutter ved midnat) eller adskiller sig fra denne (f.eks. ved at begynde kl. 6 om morgenen og slutte kl. 5.50 om morgenen den efterfølgende kalenderdag).

18. Kommissionen mener, at begreberne daglig sendetid og dag bør fortolkes som programdag; sidstnævnte svarer enten til en kalenderdag eller til en bestemt programdag, der f.eks. begynder kl. 6 om morgenen og slutter kl. 5.50 om morgenen den efterfølgende dag.

2.2. Tv-reklamers og teleshoppings form og præsentation (artikel 10)

19. Adskillelse mellem reklamer og redaktionelt indhold. Artikel 10 i direktivet indeholder en række bestemmelser om tv-reklamers og teleshoppings form og præsentation. I direktivets artikel 10, stk. 1, hedder det navnlig, at fjernsynsreklamer og teleshopping klart skal kunne identificeres som sådanne og klart skal holdes adskilt fra det øvrige program med optiske og/eller akustiske midler. Da mange bestemmelser i direktivet om tv uden grænser og i den europæiske konvention om grænseoverskridende fjernsyn (»konvention om grænseoverskridende fjernsyn«)⁽²²⁾ er udformet på samme måde, kan det være hensigtsmæssigt at henholde sig til den fortolkning, der allerede er foretaget af disse bestemmelser i konventionen. I den forklarende rapport til den europæiske konvention om grænseoverskridende fjernsyn (»forklarende rapport«) hedder det i den forbindelse, at denne regel forfølger et mål af almen interesse, som er at undgå enhver forveksling mellem reklamer eller teleshopping og programtjenestens øvrige elementer⁽²³⁾. Programmer, som ikke er i overensstemmelse med dette princip om adskillelse mellem reklamer og redaktionelt

indhold falder ind under forbuddet! Samme princip om adskillelse fører til forbud mod skjult reklame og teleshopping.

20. Isolerede reklamer og teleshoppingindslag. I artikel 10, stk. 2, hedder det, at isolerede reklamer og teleshoppingindslag kun må fremkomme undtagelsesvis. Med den bestemmelse indfører fællesskabslovgiveren en entydig regel om, at reklamer og teleshoppingindslag skal sendes samlet, og at mulighederne for undtagelse er begrænsede. I den forbindelse hedder det i den forklarende rapport, at der undtagelsesvis kan afviges fra princippet om forbud mod isoleret reklame under visse omstændigheder, navnlig i tilfælde af et enkelt længerevarende indslag, eller når der kun er kort tid til rådighed for reklamer eller teleshopping, f.eks. mellem runder i en boksekamp eller ved brydning, eller når et tv-spredningsforetagende ikke har nok reklameordrer til at kunne gruppere indslagene⁽²⁴⁾.

21. Mini-spots. De såkaldte mini-spots er navnlig opstået i forbindelse med transmission af fodboldkampe⁽²⁵⁾. Det drejer sig om ultrakorte reklameindslag, der sendes i forbindelse med en begivenhed. Uden at det i øvrigt har indflydelse på spørgsmålet om, hvorvidt sådanne hændelser kan anses for at være »pauser« som defineret i artikel 11, stk. 2, skal de nationale myndigheder sikre, at mini-spots ikke er i strid med de grundlæggende principper om tv-reklamers form og præsentation som omhandlet i direktivets artikel 10. For det første skal medlemsstaterne sikre, at mini-spots fremstår på en sådan måde, at de er i overensstemmelse med det grundlæggende princip i direktivets artikel 10, stk. 1, hvori det hedder, at fjernsynsreklamer »klart skal kunne identificeres som reklamer og skal holdes klart adskilt fra det øvrige program med optiske og/eller akustiske midler«. Formålet med dette princip er, at seerne skal kunne skelne mellem redaktionelt indhold og kommercielle budskaber. For det andet skal medlemsstaterne sikre, at mini-spots kun forekommer »undtagelsesvis« i overensstemmelse med reglen om, at isolerede reklameindslag kun må forekomme undtagelsesvis (artikel 10, stk. 2).

2.3. Placering af reklame og teleshopping (artikel 11)

22. I direktivets artikel 11 hedder det, at fjernsynsreklamer og teleshoppingindslag skal placeres mellem udsendelserne; med visse nærmere angivne forbehold kan de ligeledes placeres inde i udsendelserne, når det sker på en sådan måde, at udsendelsernes integritet og værdi ikke berøres — idet der tages hensyn til naturlige ophold i programmet og dets længde og art — og der ikke gribes ind i rettighedshavernes rettigheder. Domstolen har udtrykkeligt anerkendt, at denne artikel ikke blot beskytter rettighedshaverne og tv-spredningsforetagenderne, men også seerne mod overdreven reklame⁽²⁶⁾. Betingelserne for placering af reklamer under visse udsendelser præciseres nærmere i direktivet. I artikel 11, stk. 2, hedder det, at i udsendelser, der består af uafhængige dele, eller i sportsudsendelser og lignende udsendelser med indbyggede

pauser må reklamer og teleshoppingindslag kun placeres mellem de enkelte dele eller i pauserne. Artikel 11, stk. 3, indeholder nærmere bestemmelser om afbrydelse af spillefilm og tv-film. I artikel 11, stk. 4, hedder det, at hvis andre udsendelser end dem, der er omfattet af stk. 2, afbrydes af reklamer eller teleshoppingindslag, bør der gå mindst 20 minutter mellem de enkelte afbrydelser af udsendelsen. I artikel 11, stk. 5, hedder det endelig, at transmissioner af gudstjenester og nyhedsudsendelser, aktualitetsudsendelser, dokumentarfilm, religiøse udsendelser og børneudsendelser, hvis programsatte varighed er under 30 minutter, ikke må afbrydes af reklamer ⁽²⁷⁾.

23. Sportsudsendelser. Kommissionen ønsker at klarlægge, hvordan bestemmelserne i artikel 11 finder anvendelse på sportsudsendelser. I den forbindelse skal Kommissionen minde om, at artikel 11, stk. 2, kun finder anvendelse på »sportsudsendelser ... med pauser«. Afbrydelsen skal være naturlig og konstant og direkte forbundet med strukturen i udsendelsen eller begivenheden, således som det kan udledes af den udtrykkelige henvisning til »lignende udsendelser«. I den forklarende rapport fremhæves det således, at i forbindelse med sportsudsendelser svarer begrebet uafhængig del normalt til naturlige pauser eller objektive afbrydelser af den pågældende sport ⁽²⁸⁾. Der må ikke blot være tale om en tilfældig afbrydelse, for i så fald kunne alle udsendelser, uanset hvilke, være omfattet af direktivets artikel 11, stk. 2, og ikke blot de udsendelser, der opregnes heri. I forbindelse med fodboldkampe betyder denne fortolkning eksempelvis, at et hjørnespark, frispark eller en udskiftning og lignende, som ikke medfører en spilafbrydelse, ikke udgør en pause ifølge den i artikel 11, stk. 2, angivne definition. Det forholder sig dog anderledes, såfremt en spilafbrydelse i forbindelse med en af disse hændelser registreres og lægges til den ordinære spilletid. Til gengæld falder de sportsudsendelser, som ikke omfatter sådanne naturlige pauser eller objektive afbrydelser, såsom cykelløb, kapløb og formel 1-løb, ind under stk. 4, som tager sigte på andre udsendelser end dem, der udtrykkeligt er omhandlet i stk. 2.

24. Sportsudsendelser uden afbrydelser, som omhandlet i direktivet artikel 11, stk. 2, falder ind under artikel 11, stk. 4. Der skal således gå en periode på mindst 20 minutter mellem de på hinanden følgende afbrydelser under sådanne udsendelser.

2.4. Telepromotioner

25. Kommissionen behandlede spørgsmålet om telepromotioner i sin anden beretning om direktivets anvendelse ⁽²⁹⁾ for at tage hensyn til en dom fra Domstolen navnlig om den daglige sendetid, som kunne afsættes hertil under det oprindelige direktiv om fjernsyn uden grænser, inden ændringen i 1997. Som Kommissionen dengang anførte, er telepromotioner en form for tv-reklame, som går ud på, at studieprogrammer (specielt konkurrencer) afbrydes i bestemte perioder, hvor man

præsenterer et eller flere produkter eller tjenesteydelser, hvor programpræsenteratorerne træder midlertidigt ud af deres rolle som ledere af konkurrencen og bliver til »promotorer« for de varer eller tjenester, der reklameres for.

26. Kommissionen mener, at telepromotioner er i overensstemmelse med artikel 10 i direktivet, forudsat at de klart kan adskilles fra det øvrige program med akustiske eller optiske midler, således at seerne let kan identificere de udsendte meddelelsers kommercielle art.

27. Det påhviler de ansvarlige nationale myndigheder at sikre, at bestemmelserne i direktivets artikel 10 overholdes, og at vedtage hensigtsmæssige gennemførelsesbestemmelser i den forbindelse.

28. Varighed på timebasis. Det skal påpeges, at telepromotionsindslag er underlagt de daglige og timemæssige begrænsninger, som er angivet i direktivets artikel 18. Kommissionen understregede dog i sin anden rapport om direktivets anvendelse, at telepromotionsindslag i lighed med andre reklameformer er omfattet af direktivets bestemmelser om den maksimale daglige sendetid. I henhold til direktivets artikel 18, stk. 2, må sendetiden for telepromotionsindslag (i lighed med teleshopping- og reklameindslag) inden for en given periode på en klokke time ikke overstige 20 %. Nævnte bestemmelse finder til gengæld ikke anvendelse på telepromotion, som indgår i en udsendelse. Når telepromotion udsendes på den måde, skal den i henhold til Domstolens retspraksis sidestilles med anden form for reklame. De regler om reklamers varighed på timebasis, som vedrører »reklameindslag« og »teleshoppingindslag«, finder derfor ikke anvendelse på udsendelser med telepromotion ⁽³⁰⁾.

29. Direktivets artikel 18, stk. 1, om den tilladte daglige sendetid for reklame og teleshopping finder anvendelse på indslag og udsendelser med telepromotion. Til gengæld tager direktivets artikel 18, stk. 2, om begrænsning af tv-reklamer inden for en periode på en time ikke sigte på telepromotion under en udsendelse.

2.5. Skjult reklame

30. Artikel 10, stk. 4, i direktivet om fjernsyn uden grænser forbyder skjult reklame og skjult teleshopping. I henhold til artikel 1 i nævnte direktiv er skjult reklame »mundtlig eller visuel fremhævelse af varer eller tjenesteydelser eller af en varemærke eller en tjenesteydelsesleverandørs navn, varemærke eller aktiviteter i programmer, når fremhævelsen er tilsigtet fra tv-radiospredningsorganets side i reklameøjemed og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse. En fremhævelse anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod vederlag eller lignende betaling.«

31. For at udgøre skjult reklame skal den mundtlige eller visuelle fremhævelse af varer eller tjenesteydelser eller af en vareproducents eller en tjenesteydelsesleverandørs navn, varemærke eller aktiviteter i programmer opfylde tre kumulative betingelser: Fremhævelsen skal være tilsigtet fra tv-radiospredningsorganets side; den skal være i reklameøjemed, og den vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse.

32. Ifølge definitionen indeholder direktivet ikke et absolut forbud mod enhver mundtlig eller visuel henvisning til varer eller tjenesteydelser eller til en vareproducents eller en tjenesteydelsesleverandørs varemærke eller navn. Denne mulighed udgør i øvrigt en integrerende del af ytringsfriheden, navnlig fordi mærker er så vigtige nu om dage.

33. Da skjult reklame er tilsigtet, kan det i praksis være ret vanskeligt for de nationale myndigheder at skelne mellem skjult reklame og lovlige henvisninger til varer, tjenesteydelser eller økonomiske aktørers varemærke eller navn. Kommissionen mener, at det er berettiget at anvende kriteriet »uberettiget fremhævelse« af en vare eller tjenesteydelse eller af en virksomheds varemærke eller navn: Det urimelige kan bl.a. ligge i, at mærket eller den pågældende vare eller tjenesteydelse optræder gentagne gange eller fremhæves på en særlig måde. I den forbindelse skal der tages hensyn til det redaktionelle indhold i de udsendelser, disse elementer indsættes i (tv-aviser, nyhedsmagasiner, spillefilm, osv.). Hvis en vare f.eks. fremhæves uden berettigelse i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold eller på grund af en påvirkning, som det redaktionelle indhold er blevet udsat for i kommercielt øjemed, tyder det på, at der foreligger skjult reklame.

34. Et Eksempel er den kendsgerning, at et produkt fremhæves et tegn på skult reklame, når dette ikke tjener et redaktionelt formål eller skyldes, at kommercielle hensyn har påvirket det redaktionelle indhold eller indebærer en risiko for, at seerne vildledes.

2.6. Teleshopping

35. I henhold til direktivet kan en kanal udelukkende koncentrere sig om teleshopping og sende teleshoppingprogrammer hele dagen. Kommissionen er blevet opfordret til at klarlægge, hvordan direktivets bestemmelser finder anvendelse, når to kanaler deler samme frekvens og samtidig har to særskilte licenser, og den ene af disse kanaler udelukkende viser teleshoppingudsendelser (normalt om natten). Selvom en kanal, der tilbyder teleshoppingydelser, deler frekvens med en anden kanal, hindrer det ifølge Kommissionen ikke kanalen i at blive betragtet som en kanal, der udelukkende beskæftiger sig med teleshopping, således at den kan påberåbe sig artikel 19.

36. De to kanaler skal dog have særskilte licenser og være klart adskilt fra hinanden, og de må ikke kunne forveksles: ingen henvisninger til navnet eller logoet for den anden kanal, som deler samme frekvens; klar adskillelse i programoversigterne, uanset om de er i papirform eller elektroniske (elektronisk programoversigt).

3. NYE REKLAMETEKNIKKER

37. I sin meddelelse om principper og retningslinjer for Fællesskabets audiovisuelle politik i den digitale tidsalder⁽³¹⁾ gjorde Kommissionen opmærksom på nye reklameteknikker, f.eks. opdelt skærm og virtuel reklame, og de spørgsmål, de rejser vedrørende visse grundlæggende regler i direktivet, såsom forbud mod skjult reklame⁽³²⁾ og kravet om tydelig adskillelse mellem reklamer og alt andet materielt indhold⁽³³⁾. I den forbindelse handler det som fremhævet i meddelelsen »ikke om at begrænse udviklingen af nye reklameformer, men om at sikre en fortsat håndhævelse af grundprincipper«.

38. På foranledning af Kommissionen har en uafhængig konsulent foretaget en undersøgelse af udviklingen af nye reklameteknikker⁽³⁴⁾. Kommissionen fremlagde de vigtigste konklusioner fra denne undersøgelse i sin fjerde beretning. Ifølge undersøgelsen er opdelt skærm, virtuel reklame og interaktiv reklame ikke i sig selv i strid med direktivet. Men situationen er meget forskellig i de enkelte medlemsstater med hensyn til den egentlige anvendelse og betydning for nogle af dem og den tilgang de nationale myndigheder har valgt.

39. Opdelt skærm er forbudt i nogle medlemsstater (Portugal og Frankrig) og tilladt i andre, f.eks. Tyskland og Det Forenede Kongerige, og Tyskland har som den eneste stat vedtaget specifikke retsforskrifter på området. Virtuel reklame er forbudt i Frankrig, Portugal og Norge, fordi den strider mod principperne om placering af reklame i udsendelser, men er tilladt i Grækenland og Spanien og er endog reguleret ved specifikke retsforskrifter i Det Forenede Kongerige og Tyskland. Ifølge undersøgelsen skulle Det Forenede Kongerige være den eneste medlemsstat, der har indført specifikke retsforskrifter for interaktiv reklame. Bortset fra ITC's regler (Independent Television Commission)⁽³⁵⁾ og EGTA's kodeks (European Group of Television Advertisers)⁽³⁶⁾ skulle der ikke findes specifikke retsforskrifter for interaktive kommercielle tjenesteydelser, da interaktiv reklame stadig er på udviklingsstadiet i hovedparten af medlemsstaterne.

40. Endvidere fremgår det af undersøgelsen, at de forskellige tilgange til de nye reklameteknikker i national ret ofte skyldes forskellig fortolkning af de vigtigste bestemmelser i direktivet.

3.1. Opdelt skærm

41. Opdelt skærm indebærer samtidig eller parallel transmission af redaktionelt indhold og reklamer. Under en udsendelse optræder der f.eks. et eller flere reklameindslag i et vindue, således at der kan ses to særskilte billeder på skærmen. Denne teknik gør det muligt for seeren at blive ved med at følge det redaktionelle indhold, mens der udsendes reklameindslag, forudsat at der ikke er afsat for megen plads til reklame.

42. Inden for rammerne af konventionen om grænseoverskridende fjernsyn har det stående udvalg vedtaget en udtalelse om, at reklame på opdelt skærm omfattes af den europæiske konvention, forudsat at følgende kriterier opfyldes: i) tydelig og let genkendelig adskillelse af programmer og reklamer samt ii) opfyldelse af alle konventionens øvrige krav, navnlig artikel 7 (radiospredningsforetagenders ansvar), artikel 11 (almindelige normer for reklamer), artikel 12 (reklamers varighed), artikel 13 (reklamers form og præsentation), artikel 14 (placering af reklamer) og artikel 15 (reklamer for visse produkter)⁽³⁷⁾.

43. Hvilken ordning der finder anvendelse på opdelt skærm, afhænger af, om teknikken anvendes til at sende tv-reklamer eller til at henvise til logoet eller navnet for tv-programmets sponsor.

3.1.1. Opdelt skærm og tv-reklamer

44. I henhold til direktivets artikel 1, litra c), er fjernsynsreklame enhver meddelelse i en hvilken som helst form, som udsendes enten mod vederlag eller anden modydelse for at fremme afsætning mod betaling af varer eller tjenesteydelser, rettigheder og forpligtelser. Forudsat at opdelt skærm tjener til at udsende sådanne budskaber, behandles denne teknik, i henhold til direktivet, som ethvert andet reklamebudskab.

45. Præsentation (artikel 10). Normalt sikrer en tidsmæssig adskillelse, at der skelnes mellem redaktionelt indhold og kommercielle meddelelser. Reklamer placeres mellem eller eventuelt under udsendelser og adskilles fra disse udsendelser med et skærmbillede, der kan genkendes på grund af sine optiske eller akustiske kendetegn. Det følger imidlertid af direktivets ordlyd og målsætning, at tidsmæssig adskillelse i forhold til den øvrige del af programmet ikke nødvendigvis er et krav, når tv-radiospredningsforetagendet har valgt at anvende akustiske eller optiske midler, som gør det muligt at opnå det af lovgiveren ønskede resultat, som er at undgå, at seerne forveksler reklamer og redaktionelt indhold med hinanden.

46. En rumlig adskillelse ved hjælp af optiske og/eller akustiske midler kan eventuelt være tilstrækkeligt til, at bestemmelsen om adskillelse i direktivets artikel 10, stk. 1, er opfyldt. Den rumlige adskillelse skal derfor gøre det let at identificere reklamer og teleshoppingindslag og at skelne dem fra den øvrige del af programmet.

47. Princippet om adskillelse af reklamer og redaktionelt indhold skal derfor ikke fortolkes som et forbud mod reklame på opdelt skærm. Sidstnævnte skal dog være i overensstemmelse med bestemmelserne i direktivets artikel 10 om adskillelse af redaktionelt indhold og reklamer. Reklame på opdelt skærm skal derfor let kunne identificeres og adskilles fra den øvrige del af programmerne med akustiske eller optiske midler, således at seerne ikke risikerer at forveksle reklame og redaktionelt indhold. Rumlig adskillelse med optiske og/eller akustiske midler er tilstrækkelig, forudsat at reklamen holdes klart adskilt og let kan identificeres af seerne.

48. Opdelt skærm anvendes normalt til at sende reklameindslag, der kan være ret korte. Reklameindslag på opdelt skærm sidestilles med tv-reklameindslag i forhold til bestemmelserne i direktivets artikel 11-18.

49. Placering (artikel 11). Artikel 11 har til formål dels at beskytte seerne mod overdreven reklame, dels at bevare udsendelsens værdi og integritet, hvilket falder sammen med rettighedshavernes interesser⁽³⁸⁾. Derfor skal der indhentes tilladelse fra rettighedshaverne til det program, hvorunder der udsendes reklame på opdelt skærm. For at beskytte seerne mod overdreven reklame er reklame på opdelt skærm i modstrid med direktivets artikel 11, såfremt den krænker av-udsendelsens integritet. Dette gælder, selv om der er indhentet godkendelse fra værkets rettighedshavere.

50. Varighed (artikel 18). Reglerne i artikel 18 om sendetid for reklameindslag inden for en periode på en time og en dag finder fuldt ud anvendelse på reklame på opdelt skærm. Selvom reklame- og teleshoppingindslag på opdelt skærm, som omhandlet i artikel 18, stk. 2, kun dækker en del af fjernsynsskærmen, kan det ikke begrunde en mindre streng anvendelse af de nævnte bestemmelser.

51. Reklamernes indhold. Reklame på opdelt skærm skal være i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 12-16 om beskyttelse af den menneskelige værdighed og mindreårige samt bestemmelserne i artikel 13-15 om forbud mod eller begrænsning af reklame for visse varer.

52. Reklame på opdelt skærm er i overensstemmelse med direktivet, forudsat at den let kan identificeres og er klart adskilt fra de øvrige udsendelser med akustiske eller optiske midler, således at seerne kan undgå enhver forveksling af reklamer og det redaktionelle indhold. Reklame på opdelt skærm kan placeres inde i udsendelserne, når det sker på en sådan måde, at udsendelsernes integritet ikke berøres. Direktivets bestemmelser om præsentation (artikel 10), placering (artikel 11), varighed (artikel 18) og reklamers indhold (artikel 12-16) finder alle anvendelse på reklamer på opdelt skærm.

3.1.2. Opdelt skærm og sponsorering

53. I henhold til direktivets artikel 1, litra e), er sponsorering ethvert bidrag fra en virksomhed til finansieringen af fjernsynsprogrammer med henblik på at fremme dens navn, varemærke, image, aktiviteter eller produkter⁽³⁹⁾. I henhold til RTI-dommen om fortolkning af direktivets artikel 17 om sponsorering, skal direktivets artikel 17, stk. 1, litra b), ikke fortolkes som et forbud mod indsættelse af sponsorens navn og/eller logo på andre tidspunkter end ved programmets begyndelse eller slutning. Ifølge retspraksis er det således ikke på nogen måde forbudt at anvende en opdelt skærm til at vise sponsorens logo og/eller navn i løbet af den sponsorerede udsendelse⁽⁴⁰⁾.

54. Såfremt opdelt skærm anvendes til at identificere programmets sponsor, skal denne teknik være i overensstemmelse med bestemmelserne i direktivets artikel 17. En systematisk formålsfortolkning af direktivet viser endvidere, at præsentation af sponsorens logo og/eller navn er i strid med direktivet, når det sker på en sådan måde, at udsendelsens integritet berøres. Hvorvidt det er tilfældet, vurderes bl.a. ud fra præsentationens varighed og omfang.

55. Endelig har den uafhængige undersøgelse og drøftelserne i kontaktudvalget vist, at sponsorering behandles forskelligt i national ret, navnlig muligheden for eventuelt at henvise til sponsorens eller tredjemands varer. Artikel 17 indeholder ikke et formelt forbud i den forbindelse. I artikel 1, litra e),

hedder det endog, at sponsorering kan ske med henblik på at fremme sponsorens aktiviteter. Det skal dog anføres, at i henhold til artikel 17, stk. 1, litra c), må programmerne ikke tilskynde til køb eller leje af sponsorens eller tredjemands produkter eller tjenesteydelser. Det frem går af alle disse bestemmelser, at man således ikke generelt kan henvise udtrykkeligt til sponsorens eller tredjemands produkter eller tjenesteydelser under de sponsorerede udsendelser, medmindre henvisningen udelukkende har til formål at identificere sponsoren eller forklare forbindelsen mellem programmet og den virksomhed, som sponsorerer programmet.

56. Der må kun henvises udtrykkeligt til sponsorens eller tredjemands produkter eller tjenesteydelser under de sponsorerede udsendelser, i det omfang henvisningen udelukkende har til formål at identificere sponsoren eller forklare forbindelsen mellem programmet og den virksomhed, som sponsorerer programmet.

3.2. Interaktiv reklame

57. Interaktiv reklame giver seeren mulighed for at sende oplysninger direkte til tv-spredningsforetægen via en returvej eller undersøge et udvalgt miljø interaktivt, så længe han ønsker. I den forbindelse ønsker Kommissionen at henvise til EGTA's adfærdskodeks og ITC's retningslinjer⁽⁴¹⁾.

58. Interaktiv reklame er en tjenesteydelse, som leveres efter individuel anmodning, og udgør derfor i sig selv en tjenesteydelse i it-samfundet og hører ikke under direktivets anvendelsesområde⁽⁴²⁾. Normalt aktiveres den interaktive reklame dog af seeren med udgangspunkt i et reklamebudskab i et lineært program. Med et blinkende bånd, som fremkommer under reklameindslaget, opfordres seeren til at trykke på sin fjernbetjening for at få flere oplysninger. Seeren får adgang til den interaktive applikation efter at have sendt en meddelelse fra sin fjernbetjening. Så længe seeren ikke frivilligt har valgt at træde ind i det interaktive miljø, befinder vedkommende sig derfor inden for rammerne af en lineær tv-udsendelse, der er omfattet af direktivet om fjernsyn uden grænser.

59. Når seere træder ind i et interaktivt kommercielt miljø fra en lineær udsendelse, kan de endvidere med rimelighed forvente et vist forbrugerbeskyttelsesniveau i lighed med det, de har i henhold til bestemmelserne i direktivet om fjernsyn uden grænser.

60. Derfor finder direktivet om fjernsyn uden grænser anvendelse på lineære udsendelser, som sendes inden adgang til den interaktive applikation. De praktiske konsekvenser heraf skal fremhæves i forbindelse med denne meddelelse.

61. For det første gælder det, at i overensstemmelse med princippet om adskillelse af reklamer og redaktionelt indhold skal det interaktive ikon, som seeren klikker på for at få adgang til det interaktive miljø, indgå i et reklameprogram, som selv skal være adskilt fra det redaktionelle indhold og klart kunne identificeres. Ikonet kan indgå i et almindeligt reklameindslag eller i et indslag, som sendes på opdelt skærm. I sidstnævnte tilfælde skal der indhentes tilladelse fra rettighedshaverne ⁽⁴³⁾.

62. For det andet må seerne — når de har klikket på det interaktive ikon — ikke blive ledt direkte hen til reklamer, som ikke er i overensstemmelse med artikel 12-16 i direktivet.

63. For det tredje gælder det, at i betragtning af direktivets artikel 16, hvor det om reklamer hedder, at »de ikke direkte må tilskynde mindreårige til at købe et produkt eller en tjenesteydelse ved at udnytte deres manglende erfaring eller deres godtroenhed«, må reklameindslag mellem eller under børneudsendelser ikke omfatte ikoner, der giver direkte adgang til interaktiv reklame med de samme kendetegn som tv-reklamer, der er forbudt i henhold til artikel 16. I betragtning af direktivets artikel 15, som omfatter en række begrænsninger af tv-reklame og teleshopping i forbindelse med alkoholholdige drikkevarer, skal interaktiv reklame for alkoholholdige drikkevarer med direkte adgang fra en lineær udsendelse, også opfylde kriterier for reklame og teleshopping i forbindelse med alkoholholdige drikkevarer, som er opstillet i nævnte artikel 15.

64. Endelig gælder det, at i analogi med bestemmelserne i artikel 10 om identificering af reklamer skal seerne med passende optiske og/eller akustiske midler gøres opmærksom på, at de bevæger sig ind i et interaktivt kommercielt miljø, således at de handler frivilligt og med fuld indsigt og ikke er i tvivl om den kommercielle karakter af de meddelelser, de udsættes for i det interaktive miljø. Seerne skal være orienteret om, at når de klikker på det pågældende ikon, er de ved at forlade det lineære miljø, som på fællesskabsplan er omfattet af direktivet om fjernsyn uden grænser, og træder ind i et interaktivt kommercielt miljø, som er omfattet af direktivet om elektronisk handel ⁽⁴⁴⁾. Det kan sikres ved hjælp af en mellem-skærm, som advarer seeren efter det første klik; seeren får først egentlig adgang til den interaktive applikation efter det andet klik. Det påhviler medlemsstaterne at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger, som kan give seerne tilstrækkelig beskyttelse i den forbindelse.

65. Så længe seeren ikke frivilligt har valgt at træde ind i det interaktive miljø, befinder vedkommende sig inden for rammerne af en lineær tv-udsendelse, der er omfattet af direktivet om fjernsyn uden grænser. Derfor finder bestemmelserne i sidstnævnte direktiv anvendelse, bl.a. med hensyn til forpligtelsen til at skelne mellem reklamer og redaktionelt indhold, reklamernes indhold, beskyttelse af den menneskelige værdighed og beskyttelse af mindreårige. Når seeren derimod frivilligt og med fuld indsigt vælger at træde ind i det interaktive miljø, er meddelelserne til ham ikke omfattet af bestemmelserne i direktivet om fjernsyn uden grænser, navnlig bestemmelserne om placering (artikel 11) og reklamernes varighed (artikel 18), men derimod af bestemmelserne i direktivet om elektronisk handel. Henstillingen om beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed skal dog efterkommes, uanset om det drejer sig om lineære eller interaktive udsendelser ⁽⁴⁵⁾.

3.3. Virtuel sponsorering

66. Virtuel reklame går ud på at anvende virtuelle teknikker til at indsætte reklamebudskaber, navnlig under sportsudsendelser, ved at udskifte de reklameskilte, der findes på stedet, virtuelt eller indsætte nye billeder (eventuelt tredimensionelle). Virtuel reklame er behandlet i et memorandum fra Den Europæiske Radiounion ⁽⁴⁶⁾ og i retningslinjer fra ITC ⁽⁴⁷⁾.

67. Kommissionen anser denne teknik for at være i overensstemmelse med direktivet. Den må dog ikke gå ud over seernes velbefindende og nydelse ⁽⁴⁸⁾, berøre udsendelsernes integritet eller værdi eller gribe ind i rettighedshavernes rettigheder ⁽⁴⁹⁾. Er det muligt at indsætte sådanne virtuelle reklamebudskaber, skal der tages hensyn til den nødvendige beskyttelse af disse målsætninger af almen interesse.

68. Tv-spredningsforetagenderne og seerne skal på forhånd orienteres om tilstedeværelsen af virtuelle billeder, og indsættelse af sådanne virtuelle billeder er ikke tilladt, medmindre der indhentes forudgående tilladelse fra den, der organiserer den udsendte begivenhed, og fra rettighedshaverne.

69. Når tv-spredningsforetagendet fører direkte eller indirekte kontrol og modtager vederlag for indsættelse af virtuel reklame, er sidstnævnte tilladt, navnlig i forbindelse med sportsudsendelser, forudsat at der er tale om sponsorering i direktivets forstand. Virtuel sponsorering kan derfor, navnlig under en sportsudsendelse, kun anvendes på de flader, hvor reklamer rent faktisk kan anbringes på sportsstedet eller -stadiet, og som normalt anvendes til reklameformål. Virtuelle reklamebudskaber, som indsættes, må heller ikke være iøjnefaldende eller synlige end dem, der normalt og rent faktisk anbringes på stedet. I øvrigt skal alle bestemmelserne om sponsorering, bl.a. i direktivets artikel 1 og 17, overholdes.

4. KONKLUSION

70. Denne fortolkningsmeddelelse har til formål at præcisere, hvordan direktivets bestemmelser finder anvendelse på visse former for handelspraksis og nye reklameteknikker for at klarlægge spillereglerne og øge aktørernes retssikkerhed. Den foregriber ikke den fortolkning, som Domstolen i sin egenskab af øverste instans for fortolkning af traktaten og afledt ret måtte give af de pågældende bestemmelser og begreber.

71. Denne meddelelse har til formål at præcisere direktivets gældende bestemmelser og ikke at indføre nye: Den foregriber

ikke resultatet af det arbejde, Kommissionen har planlagt med henblik en eventuel ændring af direktivet, og påvirker ikke anvendelsen af fællesskabsrettens øvrige bestemmelser, f.eks. om ophavsret⁽⁵⁰⁾.

72. Denne meddelelse forhindrer ikke medlemsstaterne i at indføre mere detaljerede eller strengere regler i overensstemmelse med direktivets artikel 3.

73. Endelig skal Kommissionen fremhæve den betydning, adfærdskodekser og samreguleringsmekanismer kan have for den praktiske gennemførelse af direktivets principper og regler.

⁽¹⁾ EFT L 298 af 17.10.1989, s. 23.

⁽²⁾ EFT L 202 af 30.7.1997, s. 60.

⁽³⁾ Jf. direktivets artikel 10.

⁽⁴⁾ Direktivets artikel 11.

⁽⁵⁾ Direktivets artikel 18 og 19a.

⁽⁶⁾ Direktivets artikel 12 og 16.

⁽⁷⁾ Artikel 17 for tele-shopping; artikel 18a og 19 for tele-shopping.

⁽⁸⁾ Artikel 13, 14, 15 og 17.

⁽⁹⁾ Direktiv 84/450/EØF, ændret ved direktiv 97/55/EF.

⁽¹⁰⁾ KOM(2003) 784 endelig.

⁽¹¹⁾ Fjerde beretning fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om gennemførelsen af direktiv 89/552/EØF om »fjernsyn uden grænser«, KOM(2002) 778 endelig, som findes på: http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/twf/applica/comm2002_778final_da.pdf

⁽¹²⁾ Alle ikke-fortrolige bidrag findes på: <http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/review-twf2003/contribution.htm>

⁽¹³⁾ Konklusionerne findes på: <http://www.comunicazioni.it/en/Img/8/Conclusioni%20in%20inglese.pdf>

⁽¹⁴⁾ Udvalg nedsat i Kommissionens regi i henhold til artikel 23a i direktivet om fjernsyn uden grænser, som navnlig har til opgave at lette den praktiske gennemførelse af direktivet.

⁽¹⁵⁾ Jf. beretningen om gennemførelse af direktiv 89/552/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets forslag til direktiv om ændring af Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-spredningsvirksomhed, KOM(95) 86 endelig, s. 43.

⁽¹⁶⁾ Jf. på fransk (»heure d'horloge«), engelsk (»clock hour«), svensk (»timme mellan hela klockslag«), dansk (»klokketime«), spansk (»hora de reloj«), italiensk (»oro d'orologio«), portugisisk (»hora de relógio«), tysk (»gerechnet ab einer vollen Stunde«), nederlandsk (»klokuur«).

⁽¹⁷⁾ Artikel 18, stk. 1, i direktivet.

⁽¹⁸⁾ I denne artikel hedder det, at der højst må udsendes 8 teleshoppingblokke pr. dag af en kanal, der ikke udelukkende sender teleshopping, og at disse teleshoppingblokkes samlede varighed ikke må overstige tre timer pr. dag.

⁽¹⁹⁾ Dom af 9. januar 2003, sag C-257/00, Nani Givane m.fl. mod Secretary of State for the Home Department, Sml. 2003 I, s. 345.

⁽²⁰⁾ Dom af 28. oktober 1999, sag C-6/98 (»ARD«), Arbeitsgemeinschaft Deutscher Rundfunkanstalten (ARD) mod PRO Sieben Media AG, Sml. 1999 I, s. 7599, præmis 30 og 31.

⁽²¹⁾ Dom af 26. april 1988, sag 325/85, Bond Van Adverteerders, Sml. 1988, s. 2085, præmis 36.

⁽²²⁾ Den konsoliderede udgave af konventionen findes på: http://www.coe.int/T/F/Droits%5Fde%5F%27Homme/Media/2%5FT%2DTT/2%5FTexte%5Fde%5F%27Convention/PDF_E%20CETT.pdf

⁽²³⁾ Jf. i den forbindelse den forklarende rapport, ændret ved bestemmelserne i den protokol, der trådte i kraft den 1. marts 2002, punkt 228, som findes på: <http://conventions.coe.int/Treaty/FR/Reports/Html/132.htm>

⁽²⁴⁾ Ovennævnte forklarende rapport, punkt 229.

⁽²⁵⁾ Jf. The European Audiovisual Observatory: The Insertion of Short Advertisement Spots during Football Matches på: http://www.obs.coe.int/online_publication/expert/ad_football.html

⁽²⁶⁾ Dom af 23. oktober 2003, sag C-245/01 »RTL«, RTL Television GmbH mod Niedersächsische Landesmedienanstalt für privaten Rundfunk, præmis 64, ikke offentliggjort i Sml.

- (27) I den engelske udgave af teksten fra 1989 blev der gjort brug af udtrykket »programmed duration«. I den ændrede tekst fra 1997 er dette udtryk udskiftet med »scheduled duration« for at præcisere, at referencen er den varighed, der er angivet i tv-spredningsforetagendes program.
- (28) Ovennævnte forklarende rapport, punkt 247.
- (29) 2. beretning fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg på: <http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/twf/applica/156da.htm>
- (30) Dom af 12. december 1996, sag C-320, 328, 329, 337-339/94 (»RTI«), Reti Televisive Italiane SpA (RTI), Radio Torre, Rete A Srl, Vallau Italiana Promomarket Srl, Radio Italiana Solo Musica Srl m.fl. og Gete Srl mod Ministero delle Poste e Telecomunicazioni, Sml. 1996 I, s. 6471, præmis 37.
- (31) Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 14. december 1999, KOM(1999) 657 endelig.
- (32) Artikel 10, stk. 4.
- (33) Artikel 10, stk. 1.
- (34) Undersøgelsen fra Bird & Bird et Carat Crystal findes på: http://europa.eu.int/comm/avpolicy/stat/bird_bird/pub_rapportfinal_fr.pdf
- (35) Britisk kontrolorgan, hvis opgaver i dag varetages af OFCOM. ITC's regler om interaktiv reklame findes på: http://www.ofcom.org.uk/codes_guidelines/broadcasting/tv/vrs_code_notes/i_tv?a=87101
- (36) EGTA's adfærdskodeks for kommercielle meddelelser om de nye interaktive tjenesteydelser findes på: <http://www.egta.com/pages/EGTA-Code-DEF.fr.pdf>
- (37) Udtalelse nr. 9, vedtaget på det stående udvalgs møde den 29. og 30. april 2002, findes på: [http://www.coe.int/T/F/Droits_de_l'Homme/Media/2_T-TT/5_Rapports/TTT\(2002\)002 %20F %20Rapport %2030e.asp#TopOfPage](http://www.coe.int/T/F/Droits_de_l'Homme/Media/2_T-TT/5_Rapports/TTT(2002)002 %20F %20Rapport %2030e.asp#TopOfPage)
- (38) Fremgår navnlig af artikel 11, stk. 1, og af dommen i ovennævnte RTL-sag C-245/1.
- (39) Jf. definitionerne af disse begreber i direktivets artikel 1.
- (40) Ovennævnte RTI-dom.
- (41) Jf. ovenfor.
- (42) Bestemmelserne om forbrugerbeskyttelse i direktivet om vildledende reklame finder dog anvendelse på interaktiv reklame. Når rammedirektivet om vildledende handelspraksis bliver vedtaget, vil disse bestemmelser også finde anvendelse på interaktiv reklame.
- (43) Jf. punkt 51 ovenfor.
- (44) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (»direktivet om elektronisk handel«) (EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1).
- (45) Rådets henstilling 98/560/EF af 24. september 1998 om udvikling af den europæiske industris konkurrenceevne inden for audiovisuelle tjenester og informationstjenester gennem fremme af nationale rammer, der tager sigte på at opnå en sammenlignelig og effektiv beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed (EFT L 270 af 7.10.1998, s. 48).
- (46) Den Europæiske Radiounions memorandum om virtuel reklame findes på: http://www.ebu.ch/departments/legal/pdf/leg_virtual_advertising_fr.pdf
- (47) ITC's retningslinjer om virtuel reklame findes på: http://www.ofcom.org.uk/codes_guidelines/broadcasting/tv/adv_spon/advertising_standards/rules_amount_scheduling_adv/va_note?a=87101
- (48) Det forhold, at der tages hensyn til seernes interesser, fremgår også af ovennævnte RTL-dom, præmis 62-65; i øvrigt betragtes seerne i denne sammenhæng som forbrugere.
- (49) Ovennævnte RTL-dom, præmis 52.
- (50) Navnlig Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT L 167 af 22.6.2001, s. 10).
-

STATSSTØTTE — FRANKRIG

Støtteforanstaltning C 10/04 (ex N 94/04) — Omstruktureringsstøtte til selskabet Bull

Opfordring til at fremsætte bemærkninger efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2

(2004/C 102/03)

(EØS-relevant tekst)

Ved brev af 16. marts 2004, der er gengivet på det autentiske sprog efter dette resumé, meddelte Kommissionen Frankrig, at den havde besluttet at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for ovennævnte støtteforanstaltning.

Interesserede parter kan senest en måned efter offentliggørelsen af nærværende resumé og det efterfølgende brev sende deres bemærkninger til de støtteforanstaltninger, over for hvilke Kommissionen indleder proceduren, til:

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Konkurrence
Registreringskontoret for Statsstøtte
B-1049 Bruxelles
Fax (32-2) 296 12 42

Disse bemærkninger vil blive videresendt til Frankrig. Interesserede parter, der fremsætter bemærkninger til sagen, kan skriftligt anmode om at få deres navne hemmeligholdt. Anmodningen skal være begrundet.

RESUMÉ

Sagsforløb

Den 13. november 2002 afsluttede Kommissionen proceduren efter artikel 88, stk. 2, over for den franske stats likviditetslån på 450 mio. EUR til Bull ved en positiv beslutning med det forbehold, at støtten blev tilbagebetalt senest den 17. juni 2003 ⁽¹⁾. Den 26. november 2003 indbragte Kommissionen sagen for Domstolen på grund af Frankrigs manglende overholdelse af beslutningen ⁽²⁾. De franske myndigheder har anmeldt støtteprojektet ved brev af 20. februar 2004.

Beskrivelse af modtageren, omstruktureringsplanen og støtten

Bull er en international koncern, som hovedsagelig er aktiv inden for professionelle, sofistikerede edb-servere og specialiserede tjenesteydelser vedrørende software engineering. Virksomhedens omsætning i 2003 beløb sig til 1 265 mio. EUR. Bull er et aktieselskab efter franske lovgivning; hovedaktionærerne er den franske stat, France Télécom, Motorola og NEC ⁽³⁾.

Fra 1999 blev Bull på ny tvunget til at afhænde visse aktiver og afskedige personale. Siden 2001 er vanskelighederne blevet større som følge af børs krisen for teknologiaktier, krisen for internetteknologi, styrtdykket på telekommunikationsmarkedet, den kraftige nedgang i virksomhedernes overskud og de internationale spændinger. Med hensyn til fremtiden forudses der et

fornytt opsving i efterspørgslen, som er mere moderat end i det foregående årti; imidlertid skulle markedsforholdene på kort sigt og for flere segmenter fortsat forblive vanskelige.

En ny omstruktureringsplan fra 2002 går ud på en kraftig reduktion af de generelle udgifter, en nedskæring af arbejdsstyrken til 7 800 ved udgangen af 2003 og en fokusering på virksomhedens stærke punkter: servere baseret på styresystemet GCOS, edb-serviceydelser i tilknytning til Bull-produkter, udvikling af et sortiment af åbne servere ⁽⁴⁾. Bulls udviklingsstrategi er bygget op omkring tre hovedpunkter:

- at udnytte bestanden af store virksomhedsservere ved at sikre langsigtede løsninger for kunderne, samtidig med at der tilbydes dem løsninger baseret på konkurrencedygtige teknologiske nyskabelser
- at positionere sig som den førende europæiske udbyder af løsninger baseret på Intel 64 bit-arkitekturen og open source hardware på målmarkederne
- at fortsætte udviklingen af serviceaktiviteter på de områder, hvor Bull adskiller sig fra de andre, især med hensyn til levering af komplette løsninger (materiel + middleware + applikationer) til prioriterede sektorer, såsom den offentlige sektor (told og skat, sociale systemer, e-regering), forsvar og sikkerhed samt teleoperatører.

⁽¹⁾ EUT L 209 af 19.8.2003, s. 1.

⁽²⁾ Registreret under nr. C 10/2004.

⁽³⁾ <http://www.bull.com>

⁽⁴⁾ Se Kommissionens beslutning 2003/599/EF af 13. november 2002 om den franske stats likviditetslån til Bull (redningsstøtte) (EUT L 209 af 10.8.2003, s. 1) for yderligere oplysninger om omstruktureringsplanen.

Omstruktureringsplanen, som den forelægges i anmeldelsen, omfatter den finansielle del. Bortset fra støtten er de to hovedprincipper i denne plan følgende:

- en nedbringelse af gælden på 204 mio. EUR over for indehavere af konvertible obligationer med i alt 90 %, kombineret med et tilbud om konversion af deres værdipapirer til aktier eller aktier med tegningsret
- en kapitalforhøjelse, der lanceres på markedet og garanteres op til 33 mio. EUR pr. investorgruppe.

Den anmeldte støtte vil tage form af udbetaling af et beløb på 517 mio. EUR, der vil finde sted senest i januar 2005. Den vil træde i stedet for den redningsstøtte, der tidligere er blevet tilbagebetalt. Til gengæld pålægger den franske stat Bull en klausul om tilbagebetaling af støtten, når virksomheden igen bliver rentabel. Bull forpligter sig herved til at udbetale til den franske stat et beløb svarende til 23,5 % af det løbende, årlige konsoliderede driftsresultat i en periode på 8 år regnet fra det regnskabsår, der afsluttes den 31. december 2005. Ifølge de franske myndigheder svarer denne klausul til en nutidsværdi på mellem 50 og 60 mio. EUR.

Foreløbig vurdering

Den foranstaltning, som den franske stat har anmeldt, er støtte i den i EF-traktatens artikel 87, stk. 1, anvendte betydning. Kommissionen har evalueret denne støtte i første omgang på baggrund af Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder^(?). Det er klart, at virksomheden må betragtes som en virksomhed i vanskeligheder. Kommissionen tvivler til gengæld på, at planen er en garanti for, at virksomheden igen bliver levedygtig. De seneste finansielle tal skulle påvise denne levedygtighed, hvis regnskaberne saneres, men Kommissionen skønner, at et år er alt for lidt til at bevise, at virksomheden igen kan blive levedygtig. Prognoseerne for de pågældende markeder er ikke særlig detaljerede, de peger ikke alle i samme retning, og det synes, som om flere af dem er forbundet med vanskeligheder, især på kort sigt. Mere fundamentalt gør de af den franske stat givne oplysninger det ikke muligt at vurdere, om Bull vil være i stand til at drage fordel af en eventuel vækst på markederne, da koncernens resterende industriaktiviteter i vid udstrækning bygger på fremstilling af systemer inden for et område, hvor der er hård konkurrence. Desuden indebærer projektet vedrørende kapitalforhøjelsen ikke, at der kommer nogen ny partner med ud over de allerede eksisterende aktører som France Télécom og NEC.

I betragtning af beløbets størrelse tvivler Kommissionen ligeledes på, at man forhindrer urimelige konkurrencefordrejninger, at støtten er begrænset til det absolut nødvendige, og at støtten ikke fører til, at virksomheden kommer til at råde over overskudslikviditet, som den ville kunne anvende til aggressive aktiviteter, der vil kunne skabe fordrejninger på markedet, og som ikke ville være knyttet til omstruktureringsprocessen. For eksempel er det ikke klart, hvor store solvens- og likviditetsnøgletal der vil være efter udbetalingen af støtten, og hvorledes disse vil se ud i sammenligning med konkurrenternes på de pågældende markeder.

^(?) EFT C 288 af 9.10.1999, s. 2.

Derfor har Kommissionen på baggrund af de oplysninger, den råder over, og sin foreløbige vurdering besluttet at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2.

BREVETS ORDLYD

»Par la présente, la Commission a l'honneur d'informer la France qu'après avoir examiné les informations fournies par vos autorités sur la mesure citée en objet, elle a décidé d'ouvrir la procédure prévue à l'article 88, paragraphe 2, du traité CE.

1. Procédure

- (1) Le 13 novembre 2002, la Commission a clôturé la procédure prévue à l'article 88, paragraphe 2, à l'encontre de l'avance de trésorerie de 450 millions d'euros accordée par la France à Bull par une décision positive à condition que l'aide soit remboursée au plus tard le 17 juin 2003⁽⁶⁾. Le 27 novembre 2003, la Commission a saisi la Cour de justice pour non-respect de la décision par la France⁽⁷⁾. Fin 2003 et début 2004, plusieurs réunions ont eu lieu au cours desquelles les autorités françaises et la société Bull ont commenté le plan de restructuration et en particulier la troisième étape, celle de la recapitalisation. Les autorités françaises ont notifié le projet d'aide par courrier du 20 février 2004.

2. Description du bénéficiaire, du plan de restructuration et de l'aide

2.1. Le bénéficiaire

- (2) Bull est un groupe informatique international, basé en Europe, et effectuant des opérations dans plus de 100 pays⁽⁸⁾. Le groupe Bull est principalement actif dans deux domaines:

— Serveurs informatiques professionnels haut de gamme:

- (3) Bull conçoit et offre une gamme de grands serveurs à usage professionnel, développés autour du système d'exploitation propriétaire GCOS. En marge de cette gamme, Bull commercialise des serveurs de technologie IBM et des serveurs de technologie NEC. En outre, Bull fournit à ses clients des services de maintenance directement liés aux serveurs. Dans ce premier domaine, les autorités françaises indiquent que la part de marché européenne de Bull est estimée à 3 %. Ses principaux concurrents en la matière sont IBM (46,6 % de parts de marché), Fujitsu/Siemens (11,75 %), et Sun (11,07 %).

— Services spécialisés en ingénierie informatique:

- (4) L'offre de Bull dans le domaine de l'ingénierie informatique (développement et intégration de différentes applications, ingénierie d'architectures logicielles, etc.) est regroupée au sein de la division Integris. Dans ce domaine, les principaux concurrents de Bull sont Xerox, Compaq, IBM, Hewlett Packard, Oracle et SAP. La part de marché de Bull au niveau européen est, selon les autorités françaises, inférieure à 1 %.

⁽⁶⁾ JO L 209 du 19.8.2003, p. 1.

⁽⁷⁾ Enregistré sous le numéro C-504/03.

⁽⁸⁾ <http://www.bull.com>

- (5) Le chiffre d'affaires de Bull en 2003 atteint 1 265 millions d'euros. Il se répartit ainsi: produits 46 %, maintenance associée 27 %, services 27 %.
- (6) Bull est une société anonyme de droit français. Ses actionnaires comprennent l'État pour 16,3 % et France Télécom, Motorola et NEC chacun pour 16,9 %, des investisseurs institutionnels pour 14 %, Dai Nippon Printing (DNP) pour 5,3 %, des salariés pour 5,9 % et les autres pour 7,8 %.
- (7) Depuis 1994, pour résoudre les difficultés rencontrées au début des années 90, Bull a mis en œuvre les mesures prévues par le plan de restructuration⁽⁹⁾. En particulier, Zenith Data Systems a été cédée et la division OSS a été fermée. En outre, le gouvernement français a procédé à la privatisation de Bull en ouvrant son capital. À partir de 1999, de nouveau, Bull a été contrainte de céder des actifs et à licencier du personnel. En 2000, un plan a conduit à un recentrage stratégique, la cession des actifs non stratégiques, ainsi qu'une réduction des coûts. Fin 2001, Bull n'employait plus qu'environ 9 500 personnes dans toute l'Europe, au lieu de 11 500 en 1999.
- (8) Malgré ces mesures, ce plan a échoué en 2001. D'une part la crise boursière des valeurs technologiques a conduit à un échec de l'introduction en bourse d'Integris, qui comprenait les activités de service françaises fortement déficitaires. D'autre part, la crise du secteur de l'Internet a lourdement pénalisé les activités de technologies liées à l'Internet. L'effondrement du marché des télécommunications et de la bulle Internet, la forte réduction des marges des entreprises et les tensions internationales ont conduit à une contraction de la demande. Les dépenses des entreprises dans les ordinateurs ont fortement chuté en 2002 (- 25 % pour les serveurs moyens et haut de gamme). Bull avait en effet investi fortement dans ces technologies, en axant son offre commerciale sur les concepts de «e-services» et de «net-infrastructure».

2.2. Perspectives sur les marchés en cause

- (9) La notification contient l'information suivante sur les perspectives de l'évolution de la demande et des prix sur les marchés en cause. En 2003 selon des données préliminaires, la légère reprise des ventes en volume (environ 3 %, selon des analyses provisoires) serait compensée par une forte guerre des prix (source IDC). Quant aux dépenses de services, elles auraient progressé d'environ 15 % en 2003 en Europe de l'Ouest selon Gartner après une quasi-stagnation en 2002 (+ 1 %), mais avec une situation très différenciée selon les pays. En France, principal marché de Bull, sur le segment des services, elles auraient diminué d'environ 3 % à 5 % (source Syntec informatique).
- (10) Pour l'avenir, en dépit d'une grande incertitude sur l'évolution de l'année 2004, la reprise de la demande est prévue à un rythme plus modéré que lors de la décennie précédente, sous l'effet conjugué de plusieurs facteurs: la diminution des tarifs de communication, le développement des réseaux à haut débit, l'essor des téléprocédures dans le

secteur public, la montée en puissance des partages d'application via Internet, le développement de la mobilité et la prise en compte croissante des contraintes de sécurité, et enfin la généralisation des technologies numériques qui remplacent partout les outils analogiques préexistants.

- (11) Ainsi, IDC, dans une étude datant de décembre 2002, prévoit en Europe de l'Ouest une progression de 30 % des dépenses des entreprises dans les services et de près de 20 % dans les serveurs d'ici 2006. Les prévisions plus récentes de Gartner (novembre 2003) pour les services en Europe de l'Ouest sont de + 3 % en 2004 et un taux de croissance moyen annuel de 6,2 % entre 2002 et 2007. Pour les serveurs, la croissance sera surtout différenciée en fonction des technologies employées; en particulier les composants Intel Itanium, qui constituent la base de la nouvelle offre de serveurs de Bull, et commencent à être utilisés en 2003, devraient atteindre 8 milliards d'euros de chiffre d'affaires en 2008.

2.3. Plan de restructuration

- (12) Le 2 décembre 2001, un nouveau président a été nommé à la tête de Bull. Le 14 mars 2002, le conseil d'administration a adopté un nouveau plan de restructuration, social et industriel de grande ampleur articulé autour de trois axes⁽¹⁰⁾:
- une réduction massive des frais généraux (diminution par deux de leur poids dans le chiffre d'affaires) via une refonte de l'organisation de l'entreprise destinée à mieux optimiser les ressources du groupe et à renforcer les synergies entre les activités serveurs et services;
 - une réduction massive des effectifs à 7 800 fin 2003;
 - un recentrage sur les points forts de l'entreprise (serveurs propriétaires GCOS, services informatiques liés aux produits Bull, développement d'une nouvelle gamme de serveurs ouverts) via d'importantes cessions d'actifs industriels.
- (13) La stratégie de développement de Bull, qui s'appuie sur un réseau international de commercialisation encore très dense, est fondée sur trois axes majeurs:
- valoriser le parc de grands serveurs d'entreprises en assurant la pérennité des solutions utilisées par les clients tout en leur apportant une évolution technologique compétitive;
 - se positionner comme le leader européen des solutions à base d'architecture Intel 64 bits et de logiciels «open source» sur des marchés ciblés;
 - poursuivre le développement des activités de services dans les domaines où Bull se différencie, en particulier par la fourniture de solutions complètes (matériel + middleware + applications) à des secteurs prioritaires, tels que le secteur public (impôts et douanes, systèmes sociaux, e-gouvernement), la défense et la sécurité, ainsi que les opérateurs de télécommunications.

⁽⁹⁾ Conformément aux engagements pris par la France et dont la Commission a pris note dans sa décision 94/1073/CE du 12 octobre 1994 concernant une aide d'État de la France au groupe Bull sous la forme d'une augmentation de capital non notifiée (JO L 386 du 31.12.1994, p. 1).

⁽¹⁰⁾ Voir la décision 2003/599/CE de la Commission du 13 novembre 2002 concernant l'avance de trésorerie accordée par la France à la société Bull (aide au sauvetage) (JO L 209 du 10.8.2003, p. 1), pour davantage de détail sur le plan de restructuration.

(14) Le plan de restructuration, tel qu'il est présenté dans la notification, comprend le volet financier qui constitue la dernière phase du plan de restructuration mis en œuvre par Bull depuis le 14 mars 2002. Les principes directeurs de ce plan sont les suivants:

— une réduction de la dette de 204 millions d'euros envers les porteurs d'océanes (obligations convertibles) émises en 2000 et remboursables en janvier 2005 de l'ordre de 90 %, en combinaison avec une offre de conversion de leurs titres en actions ou en actions assorties de bons de souscriptions d'actions. Ceci se traduit par un report de l'échéance de leurs obligations, une réduction du coupon annuel et une suppression de la prime de remboursement. Les conditions de l'offre d'échange de leurs obligations sont soit à titre principal 20 actions nouvelles pour une obligation, soit à titre subsidiaire 16 actions plus 16 bons de souscription d'actions. Par cette voie, les porteurs d'océanes n'apporteraient aucun capital dans un scénario minimal, 9 millions d'euros dans un scénario intermédiaire et 18 millions d'euros dans un scénario maximal;

— une augmentation de capital qui sera lancée sur le marché et garantie à hauteur de 33 millions d'euros par un groupe d'investisseurs sur la base d'un prix de souscription de 0,10 euro. Les actionnaires historiques de Bull, NEC et France Télécom apporteront chacun 7,5 millions d'euros. Un client important de Bull, Debeka (compagnie d'assurances allemande) apportera un montant de 3 millions d'euros. Les fonds d'investissements Axa Private Equity et Artemis participeront pour un montant de 7 millions d'euros, respectivement 2 millions d'euros. Finalement, 350 cadres dirigeants du groupe Bull participeront pour un montant minimal de 6 millions d'euros. Il est envisagé que les actionnaires minoritaires apporteront du capital additionnel à hauteur de 11 millions d'euros. Les porteurs d'océanes garantissent ce parti de l'augmentation de capital dans le cas où la souscription par les actionnaires minoritaires est insuffisante. L'augmentation totale pourrait en fait atteindre 62 millions d'euros;

— l'aide décrite ci-dessous, qui consiste en un versement de 517 millions d'euros accompagné d'une clause de retour à meilleure fortune.

(15) Après la mise en œuvre de l'ensemble de ces mesures, les capitaux propres de Bull atteindraient selon le cas entre 13 et 31 millions d'euros. Les projections financières associées au plan sont les suivantes:

En millions d'euros	2004	2005	2006	2007
Chiffre d'affaires	[...] (*)	[...]	[...]	[...]
EBIT	[...]	[...]	[...]	[...]
Résultat net	[...]	[...]	[...]	[...]

(*) Secret d'affaires.

2.4. Description de l'aide

(16) L'aide notifiée prendra la forme d'un versement de 517 millions d'euros, qui sera effectué au plus tôt le 31 décembre 2004. Ce montant équivaut à l'aide au sauvetage, y inclus les intérêts depuis son versement en décembre 2001 et juin 2002. L'aide ne sera effectivement versée qu'après le remboursement par Bull de cette aide au sauvetage. En échange, l'État impose une clause de retour à meilleure fortune structurée sous la forme du versement à l'État par la société Bull de 23,5 % de son résultat courant avant impôts annuel consolidé pendant une période de 8 ans à compter de l'exercice clos au 31 décembre 2005. Les détails de cette clause sont les suivants:

— le résultat courant avant impôts annuel consolidé est déterminé à partir des comptes consolidés de Bull tels que publiés par la société au Bulletin des annonces légales et obligatoires et est égal au résultat d'exploitation diminué des frais financiers et augmenté des produits financiers;

— le paiement relatif à la clause est soumis à une franchise de 10 millions d'euros:

— dans le cas où l'agrégat de référence est inférieur à la franchise, aucun paiement n'est dû au titre de l'année considérée,

— dans le cas où l'agrégat de référence est supérieur à la franchise, le paiement est égal au taux de prélèvement multiplié par la portion de l'agrégat de référence excédant la franchise;

— dans le cas où le paiement lié à la clause aurait pour conséquence une diminution des capitaux propres de la société Bull à un niveau inférieur à 10 millions d'euros, alors ce paiement ne serait pas dû au titre de l'année considérée;

— dans le cas où les flux de trésorerie générés/requis par les opérations seraient inférieurs à la franchise, le paiement lié à la clause ne serait pas dû au titre de l'année considérée;

— Bull pourra à tout moment procéder au rachat anticipé de la clause de retour à meilleure fortune, et mettre fin à l'ensemble des dispositions de l'accord. Le prix de ce rachat sera alors déterminé à dire d'expert sur la base de l'ensemble des stipulations de l'accord, d'une part, et des perspectives d'activité de Bull pour la durée restant à courir jusqu'au 31 décembre 2012, d'autre part. Le prix sera communiqué par la Société Bull à l'État qui disposera alors d'un délai de 15 jours pour exprimer son accord. En cas de désaccord persistant, l'une des parties pourra demander la nomination d'un expert indépendant auprès du Tribunal de commerce de Paris, ce dernier étant chargé de déterminer le prix de rachat. Ses conclusions s'imposeront aux parties.

(17) Selon les autorités françaises, cette clause représente une valeur actualisée comprise entre 50 et 60 millions d'euros. L'aide maximale, par conséquent, s'élèverait à 467 millions d'euros, soit environ 90 % de la créance existante. De cette façon, les autorités françaises cherchent à assurer un traitement similaire à celui des porteurs d'océanes qui, également, renoncent à environ 90 % de leurs créances.

3. Appréciation de l'aide

(18) Conformément à l'article 6 du règlement (CE) n° 659/1999 du Conseil portant modalités d'application de l'article 88 du traité⁽¹¹⁾, la Commission inclut dans sa décision d'ouvrir la procédure formelle d'examen une évaluation préliminaire de la mesure, visant à déterminer si elle présente le caractère d'une aide et les raisons qui incitent à douter de sa compatibilité avec le marché commun.

3.1. Existence d'une aide

(19) L'article 87, paragraphe 1, du traité CE déclare incompatibles avec le marché commun, dans la mesure où elles affectent les échanges entre les États membres, les aides accordées par les États ou au moyen de ressources d'État, sous quelque forme que ce soit, qui faussent ou qui menacent de fausser la concurrence en favorisant certaines entreprises ou certaines productions.

(20) La mesure notifiée par la France constitue bien une aide au sens de cet article. Accordée par l'État, elle sera financée par des ressources de l'État au bénéfice d'une entreprise précise, Bull. Elle n'est pas conforme au principe de l'investisseur privé en économie de marché. En particulier, on ne saurait soutenir que l'État intervient au même titre et dans les mêmes conditions que les porteurs d'océanes, parce que la créance de la France porte sur une aide d'État au sauvetage dont le délai de remboursement est échu et que l'abandon d'une telle créance, ou l'octroi d'une nouvelle aide d'un montant équivalant à celui de l'aide à rembourser, ne relèvent pas du comportement d'un investisseur et ne peuvent donc être appréciés conformément au principe de l'investisseur privé. De plus, la mesure notifiée est séparée dans le temps du remboursement de l'aide au sauvetage précédente et elle diffère dans sa forme des mesures financières prises par les actionnaires et les porteurs d'océanes. En tout état de cause, la mesure notifiée n'est pas accompagnée d'engagements financiers comparables de la part des autres actionnaires. L'aide affecte les échanges entre États membres et fausse ou menace de fausser la concurrence en raison du fait que Bull est une société internationale, et que ses produits font l'objet d'échanges internationaux. En outre, Bull a des concurrents sur le marché commun, tels IBM, Fujitsu/Siemens, Sun, SAP, Oracle et HP.

3.2. La compatibilité de l'aide

(21) La mesure notifiée doit être appréciée en tant qu'aide d'État ad hoc dans le cadre du présent examen provisoire. L'article 87, paragraphes 2 et 3, du traité CE prévoit des

dérogations à l'incompatibilité générale visée au paragraphe 1.

(22) Les dérogations prévues à l'article 87, paragraphe 2, du traité CE ne sont pas applicables en l'espèce car les mesures d'aide ne revêtent pas de caractère social et ne sont pas octroyées à des consommateurs individuels, elles ne sont pas destinées à remédier aux dommages causés par les calamités naturelles ou par d'autres événements extraordinaires, et elles n'ont pas pour objet de favoriser l'économie de certaines régions de la République fédérale d'Allemagne affectées par la division de l'Allemagne. Il en est de même des dérogations prévues à l'article 87, paragraphe 3, points b) et d), qui ne sont manifestement pas applicables.

(23) D'autres dérogations sont prévues à l'article 87, paragraphe 3, points a) et c), du traité CE. Puisque le principal objectif de l'aide n'est pas régional mais concerne le sauvetage d'une entreprise en difficulté, seules les dérogations visées au point c) s'appliquent. Celui-ci prévoit l'autorisation des aides d'État destinées à faciliter le développement de certaines activités économiques, quand elles n'altèrent pas les conditions des échanges dans une mesure contraire à l'intérêt commun. La Commission a publié des lignes directrices spécifiques pour apprécier les aides au sauvetage et à la restructuration d'entreprises en difficulté (ci-après, «lignes directrices»)⁽¹²⁾. Il est clair que la mesure ne vise aucun autre objectif horizontal. En outre, la France n'invoque aucun autre objectif et se fonde sur lesdites lignes directrices pour justifier la compatibilité de la mesure notifiée.

(24) La mesure ne respecte pas les critères établis pour les aides au sauvetage, notamment parce qu'elle n'a pas un caractère temporaire. Par contre, la France fait valoir que l'aide respecte toutes les conditions prévues pour les aides à la restructuration. Il est évident, au vu des chiffres concernant ses fonds propres, que la société Bull doit être considérée comme en difficulté au sens du point 5, sous a), des lignes directrices et que l'ensemble du groupe est également en difficulté au sens des points 4 à 8 dudit texte. La Commission, en revanche, a des doutes concernant le respect des autres critères.

Retour à la viabilité

(25) Le plan de restructuration est largement basé sur les derniers chiffres financiers, qui démontreraient un retour à la viabilité dans le cas où le bilan était assaini. En dépit d'une décroissance du chiffre d'affaires, l'exploitation a conduit à un EBIT de 18 millions d'euros au cours du deuxième semestre 2002, un EBIT de 20 millions d'euros et un résultat net de 1,3 million d'euro au cours du premier semestre 2003 et un EBIT de 20,7 millions d'euros et un résultat net de 2,8 millions d'euros au cours du second semestre (résultats non audités). Bien que ces chiffres viennent à l'appui des arguments des autorités françaises, la Commission estime que la durée d'un an et demi est trop restreinte pour prouver le retour à la viabilité.

⁽¹¹⁾ Règlement (CE) n° 659/1999 du Conseil du 22 mars 1999 (JO L 83 du 27.3.1999, p. 1).

⁽¹²⁾ Lignes directrices communautaires pour les aides d'État au sauvetage et à la restructuration d'entreprises en difficulté (JO C 288 du 9.10.1999, p. 2).

(26) Les prévisions pour les marchés en cause ne parviennent pas à enlever tout doute sur le retour à la viabilité. Premièrement, elles ne sont pas suffisamment détaillées et ne permettent pas une évaluation précise des perspectives pour les différentes activités de Bull. Deuxièmement, elles n'ont pas toutes la même teneur et il paraît que plusieurs des marchés en cause restent difficiles, surtout à court terme. Troisièmement, et plus fondamentalement, l'information fournie par les autorités françaises ne permet pas d'évaluer si Bull sera capable de tirer avantage d'une éventuelle croissance des marchés. Bull a vendu plusieurs de ses secteurs d'activité et désormais l'activité industrielle du groupe repose largement sur la fabrication des systèmes sur lesquels la concurrence est vive. Pour les activités restantes, il est à démontrer que Bull a pris les bons virages technologiques et qu'elle les a pris à temps. Par exemple, les grosses machines, les GCOS, équipent toujours certaines grandes administrations et assurent à Bull d'importants et récurrents revenus de maintenance. Mais il est prévu que leur nombre ne cessera de diminuer et elles pourraient disparaître d'ici cinq à dix ans. Le développement d'une nouvelle gamme de serveurs ouverts, assurera-t-il la pérennité de la société, face à la concurrence? Et Bull, saura-t-elle adresser la baisse tendancielle de la maintenance engendrée par les nouveaux serveurs? De même, le réseau pour les services a été recentré surtout sur la France et l'Italie. Cette base géographique, n'est-elle pas une contrainte importante pour le développement des activités de services bénéficiaires à long terme, telles que prévues par la stratégie de Bull? De tels doutes s'imposent d'autant plus que la notification ne contient pas une analyse approfondie des circonstances ayant entraîné les difficultés de Bull en ce qui concerne les activités restantes⁽¹³⁾, ni suffisamment de détails sur la manière dont il est prévu que Bull se comportera sur ces marchés⁽¹⁴⁾. De plus, le projet de recapitalisation n'implique aucun nouveau partenaire au-delà des acteurs déjà présents, qui sont France Télécom et NEC.

(27) En conclusion, il n'est pas clair que le plan de restructuration permet de résoudre les difficultés et de relever les défis sur ces marchés de manière efficace. En conséquence, la Commission doute que le plan soit suffisamment solide pour garantir le retour à la viabilité.

Prévention de distorsions de concurrence indues

(28) La France souligne que les parts de marché de Bull dans le domaine des services et dans le domaine des serveurs sont très faibles⁽¹⁵⁾, que Bull se situe loin derrière ses principaux concurrents, et que Bull a cédé la majeure partie de ses activités hors de France, ce qui limite l'impact négatif de l'aide dans les autres États membres. De plus, la dispa-

rition de Bull contribuerait à affaiblir le jeu de la concurrence en Europe: Bull, reconnu comme un spécialiste des environnements hétérogènes et ouverts, offre à ses clients des libertés de choix qui n'existeraient pas autrement. La Commission doute que ces arguments suffissent pour exclure des distorsions indues, vu le montant élevé de l'aide.

Aide limitée au minimum

(29) La Commission doute que l'aide soit limitée au minimum, particulièrement à la lumière des éléments suivants. Premièrement, il n'est pas clair quels seront les ratios de solvabilité et de liquidité après le versement de l'aide et comment ceux-ci se situent en comparaison avec ceux des concurrents sur les marchés concernés. En ce qui concerne les dettes à long terme, Bull resterait largement désendettée. La Commission remarque qu'une partie importante de l'aide au sauvetage aurait servi au remboursement des lignes de crédit à court terme, d'un emprunt obligataire, d'obligations en yens japonais et d'un crédit bancaire. La Commission se demande si, une fois rétablie la viabilité, ces institutions financières ne se montreraient pas prêtes à concéder de nouvelles lignes de crédit, permettant la restauration de la viabilité de Bull avec un montant d'aide plus réduit. Deuxièmement, la Commission se demande si les autres actionnaires ne pourraient pas participer dans une mesure plus importante à la recapitalisation. La contribution de 33 millions d'euros du groupe d'investisseurs paraît relativement faible et la Commission remarque que la principale alternative proposée par un fonds d'investissement américain, qui n'a pas été adoptée, prévoyait une injection de capital plus élevée. Troisièmement, le plan de restructuration prévoit pour les porteurs d'océanes une diminution de l'ordre de 90 % de la valeur économique de leurs créances. Refuser l'aide signifierait selon les autorités françaises la faillite de l'entreprise, entraînant probablement une perte totale de ces créances. La Commission se demande donc dans quelle mesure les porteurs d'océanes pourraient accepter une diminution plus importante que celle qui est actuellement prévue. Quatrièmement, la Commission n'est pas en mesure, à ce stade et compte tenu de sa complexité, d'apprécier la valeur économique de la clause de retour à meilleure fortune. De plus, cette valeur dépend des bénéfices futurs. Comme la Commission a des doutes quant au retour à la viabilité, elle a également des doutes sur la valeur de la clause. Pour ces raisons, la Commission doute que l'aide ne conduise pas l'entreprise à disposer de liquidités excédentaires qu'elle pourrait consacrer à des activités agressives susceptibles de provoquer des distorsions sur le marché et qui ne seraient pas liées au processus de restructuration.

(30) Il est à constater que la société et ses actionnaires contribuent au plan de restructuration. Selon les autorités françaises, Bull a contribué au plan de restructuration à hauteur de 94 millions d'euros provenant de la trésorerie disponible au 31 décembre 2001 (hors l'avance de l'État versée en décembre 2001) et de 160 millions d'euros provenant de la cession d'actifs en 2002 et durant le premier semestre de 2003. La contribution des actionnaires et des porteurs d'océanes se situerait entre 44 millions d'euros et 62 millions d'euros. La Commission constate, cependant, que l'aide notifiée atteint un montant très largement supérieur au total de ces contributions privées.

⁽¹³⁾ Tout en reconnaissant que Bull a porté remède à un grand nombre de problèmes en cédant de nombreux actifs industriels fortement déficitaires, en réduisant les coûts d'administration et de gestion en pourcentage des ventes et par les changements de personnel au sein du conseil d'administration.

⁽¹⁴⁾ La Commission dispose de plusieurs documents internes de la société sur les projections 2002-2007, contenant davantage de détails. Cependant, ces documents datent de début 2003 et ne contiennent pas une analyse approfondie des causes des difficultés.

⁽¹⁵⁾ La France indique que, dans le domaine des serveurs haut de gamme, la part de marché de Bull au niveau européen était de moins de 3 % (environ 5 % pour les serveurs moyens et haut de gamme), tandis que la part de marché dans le domaine des services informatiques s'élevait à moins de 2 %.

Principe de l'aide unique («one time, last time»)

- (31) En 1993 et 1994, l'État français a accordé des aides à la restructuration à Bull, qui ont été approuvées par la Commission. La Commission constate que les aides notifiées dans le cas d'espèce seront payées au plus tôt le 31 décembre 2004. Eu égard à la décision de la Commission de 1994, la Commission a des doutes que le principe de l'aide unique (point 48 des lignes directrices) soit respecté. Par ailleurs, les autorités françaises n'ont pas donné d'information sur l'existence de circonstances exceptionnelles, imprévisibles et non imputables à l'entreprise, qui justifieraient une exception, telle que prévue au point 48 des lignes directrices.

Principe «Deggendorf»

- (32) Selon la jurisprudence de la Cour ⁽¹⁶⁾, lorsque la Commission examine la compatibilité d'une aide, elle doit prendre en considération tous les éléments pertinents et notamment l'éventuel effet cumulé de cette aide et d'autres d'aides qui n'ont pas été remboursées. Dans le cas d'espèce, Bull dispose de l'aide au sauvetage dont l'autorisation était conditionnelle au remboursement par Bull le 17 juin 2003 au plus tard. Selon les autorités françaises, l'aide notifiée ne sera payée qu'après le remboursement de l'aide au sauvetage. La Commission devra, toutefois, s'assurer que tel sera le cas.

4. Conclusion

- (33) Eu égard aux considérations qui précèdent, la Commission ne peut conclure que les mesures susmentionnées sont compatibles avec le marché commun. Par conséquent, elle entend ouvrir une procédure formelle d'examen concernant la mesure afin d'apprécier sa compatibilité avec le marché commun.
- (34) La Commission rappelle à la France l'effet suspensif de l'article 88, paragraphe 3, du traité CE, et attire son attention sur l'article 14 du règlement (CE) n° 659/1999 du Conseil, qui prévoit que toute aide illégale pourra faire l'objet d'une récupération auprès de son bénéficiaire.
- (35) La Commission avise la France qu'elle informera les intéressés par la publication de la présente lettre et d'un résumé de celle-ci au *Journal officiel de l'Union européenne*. Elle informera également les intéressés dans les pays de l'AELE signataires de l'accord EEE par la publication d'une communication dans le supplément EEE du *Journal officiel de l'Union européenne*, ainsi que l'autorité de surveillance de l'AELE en leur envoyant une copie de la présente. Tous les intéressés susmentionnés seront invités à présenter leurs observations dans le délai d'un mois à compter de la date de cette publication.»

⁽¹⁶⁾ Arrêt de la Cour du 15 mai 1997, *Textilwerke Deggendorf GmbH/Commission et la République fédérale d'Allemagne*, C-355/95, Rec. 1997 p. I-2549.

Godkendt statsstøtte inden for rammerne af bestemmelserne i artikel 87 og 88 i EF-traktaten**Tilfælde, mod hvilke Kommissionen ikke gør indsigelse**

(2004/C 102/04)

Dato for vedtagelse af beslutningen: 25.3.2004

— Teknisk bistand: 100 %

Medlemsstat: Italien**Varighed:** Engangsstøtte**Sag nr.:** N 488/03

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

Støtteordning: Driftsprogram med støtte til dækning af indkomstab som følge af fuldstændig eller delvis slagtning af kvægbesætninger efter dyrlægeordrehttp://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids**Formål:** Støtte til dækning af kvægbrugeres indkomstab som følge af fuldstændig eller delvis slagtning af kvægbesætninger efter dyrlægeordre efter 1. januar 2001**Retsgrundlag:** Legge regionale 30 maggio 1997, n. 53: «Interventi nel settore agricolo ed agroalimentare», articolo 17, comma 1**Rammebeløb:** 280 000 EUR (planlagt budget)**Støtteintensitet eller støttebeløb:** 100 % af indkomsttabet, som beskrevet i brevet til medlemsstaten**Varighed:** Engangsstøtte

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids**Dato for vedtagelse af beslutningen:** 25.3.2004**Medlemsstat:** Nederlandene**Sag nr.:** N 23/03**Støtteordning:** Tilskudsforordning MKS Anjum-Ee (Friesland)**Formål:** Investeringsstøtte og teknisk bistand til landbrugsbedrifter og virksomheder i landbrugssektoren som følge af udbruddet af mund- og klovesyge i provinsen Friesland**Retsgrundlag:** Subsidieverordning MKZ Anjum-Ee**Rammebeløb:** 1,2 mio. EUR**Støtteintensitet eller støttebeløb:**

— Investeringsstøtte: 40 %

Dato for vedtagelse af beslutningen: 25.3.2004**Medlemsstat:** Italien (Umbria)**Sag nr.:** N 250/03**Støtteordning:** Støtte til produktionsmetoder i landbruget uden brug af vandressourcer — bekendtgørelse**Formål:** Støtte til miljøforanstaltninger i landbruget — Som følge af en alvorlig vandforsyningskrise i Umbria i 2002/2003 er vandniveauet i Trasimener-søen faldet i betydeligt omfang, og de regionale myndigheder ønsker at træffe foranstaltninger til bevarelse af vandressourcerne, der sikrer en bedre overensstemmelse mellem produktionsaktiviteter og en korrekt forvaltning og udnyttelse af ressourcerne, inden vandniveauet i søen når ned på et kritisk niveau, som nødvendiggør et offentligt forbud mod afledning af søens vand. Regionen foreslår derfor landbrugsbedrifterne, at de giver afkald på deres rettigheder til at aflede vand fra Trasimener-søen og dens bifloder og anvender landbrugsteknikker, der bevarer overfladevandets niveau og det grundvand, der løber ud i Trasimener-søen. Regionen foreslår bl.a., at bedrifterne dyrker afgrøder, som ikke kræver vanding**Retsgrundlag:** Delibera della Giunta regionale n. 495/03**Rammebeløb:** Der er afsat en bevillingsramme på 500 000 EUR i hvert af årene i perioden 2003-2005, dvs. i alt 1 500 000 EUR**Støtteintensitet eller støttebeløb:** 350 EUR/ha**Varighed:** 3 år

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 25.3.2004

Medlemsstat: Italien (Calabria)

Sag nr.: N 287/03

Støtteordning: Støtte til investeringer i landbrugs- og levnedsmiddelsektorerne ifølge regionalregeringens beslutning nr. 416 af 4. juni 2003 om gennemførelse af artikel 2, stk. 2, afsnit A, i regionallov nr. 24 af 8. juli 2002

Formål: Støtte til investeringer i landbrugsbedrifter, støtte til investeringer med henblik på at fremme diversificeringen af landbrugsaktiviteter, støtte til investeringer med henblik på flytning af bygninger i det offentlige interesse

Retsgrundlag: Delibera della Giunta regionale del 4 giugno 2003, n. 416, relativa alla determinazione delle modalità di concessione dei contributi a favore degli investimenti nelle aziende agricole in applicazione dell'articolo 2, comma 2, lettera A) delle legge regionale 8 luglio 2002, n. 24, modificata dalla delibera della Giunta regionale del 14 ottobre 2003, n. 779

Rammebeløb: 2 mio. EUR (planlagt budget)

Støtteintensitet eller støttebeløb: Forskellige beløb, som beskrevet i brevet til medlemsstaten

Varighed: Ubestemt

Andre oplysninger: Støtten til investeringer med henblik på at fremme diversificeringen af landbrugsaktiviteter vil blive ydet under overholdelse af Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på *de minimis*-støtte

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Dato for vedtagelse af beslutningen: 25.3.2004

Medlemsstat: Belgien (Vlaanderen)

Sag nr.: N 337/03

Støtteordning: Støtte til investeringer og etablering i landbruget (ændring af eksisterende ordning og gennemførelsesforanstaltning)

Formål: At yde igangsætningstilskud til producentorganisationer

Retsgrundlag:

— Besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende steun aan investeringen en aan de installatie in de landbouw

— Ontwerp van Ministerieel Besluit tot wijziging van het Ministerieel Besluit van 24 november 2000 betreffende steun aan investeringen en aan de installatie in de landbouw

— Décret du gouvernement régional flamand du 24 novembre 2000 concernant les investissements et les installations dans le secteur agricole

— Projet de décret ministériel modifiant le décret ministériel du 24 novembre 2000 concernant les investissements et les installations dans le secteur agricole

Rammebeløb: 5 000 EUR om året

Støtteintensitet eller støttebeløb: 100 %

Varighed: Ubestemt

Den autentiske tekst til beslutningen (renset for fortrolige oplysninger) findes på

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Høringskonsulentens endelige rapport i sag COMP/38.240 — Industrirør

(udarbejdet i overensstemmelse med artikel 15 i Kommissionens afgørelse 2001/462/EF, EKSF af 23. maj 2001 om høringskonsulentens kompetenceområde under behandlingen af visse konkurrencesager (EFT L 162 af 19.6.2001, s. 21))

(2004/C 102/05)

(EØS-relevant tekst)

Udkastet til beslutning giver anledning til følgende bemærkninger vedrørende retten til at blive hørt:

Efter en klage fra Mueller Industries Inc. vedrørende karteldannelse i LWC-rørsektoren vedtog Kommissionen den 3. juli 2003 en klagepunktsmeddelelse mod producenter af industrirør, nemlig Wieland Werke AG, Outokumpu Oyj, Outokumpu Copper Products Oy, Società Metallurgica Italiana SpA, KM Europa Metal AG, Tréfinmétaux SA og Europa Metalli SpA.

Alle parter indsendte inden tidsfristens udløb skriftlige svar vedrørende klagerne. De bestred i det væsentlige ikke de faktiske omstændigheder.

Virksomhederne fik adgang til sagsoplysningerne ved hjælp af cd-rom'er.

En virksomhed bad om lov til at deltage i en høring, men trak efterfølgende sin anmodning tilbage. De øvrige parter gav afkald på retten til at forsvare deres sag ved en mundtlig høring.

En af parterne anmodede om at få adgang til de ikke-fortrolige udgaver af de medsagsøgte svar på klagepunktsmeddelelsen. Jeg svarede, at Kommissionen ikke har pligt til at give adgang til ikke-fortrolige udgaver af svar fra de medsagsøgte.

I lyset af virksomhedernes skriftlige svar besluttede Kommissionens tjenestegrene ikke at fortsætte proceduren mod Società Metallurgica Italiana SpA.

Udkastet til Kommissionens beslutning indeholder ingen yderligere klager i forbindelse med virksomhederne end dem, der er omfattet af klagepunktsmeddelelsen.

I lyset at ovennævnte finder jeg, at retten til at blive hørt er blevet respekteret i denne sag.

Udfærdiget i Bruxelles, den 9. december 2003.

Serge DURANDE

Høringskonsulentens endelige rapport i sag COMP/38.359 — Elektriske og mekaniske kul- og grafitprodukter

(udarbejdet i overensstemmelse med artikel 15 i Kommissionens afgørelse 2001/462/EF, EKSF af 23. maj 2001 om høringkonsulentens kompetenceområde under behandlingen af visse konkurrencesager (EFT L 162 af 19.6.2001, s. 21))

(2004/C 102/06)

(EØS-relevant tekst)

Udkastet til beslutning giver anledning til følgende bemærkninger vedrørende retten til at blive hørt:

Efter en klage fra Morgan Crucible Company plc indledte Kommissionen den 23. maj 2003 en kartel-procedure og vedtog en klagepunktsmeddelelse mod følgende virksomheder: C. Conradty Nürnberg GmbH, Hoffmann & Co. Elektrokohle AG, Le Carbone Lorraine SA, Morgan Crucible Company plc, Schunk GmbH og Schunk Kohlenstofftechnik GmbH, in solidum, og SGL Carbon AG.

Alle berørte parter indsendte inden tidsfristens udløb skriftlige svar vedrørende klagerne. De bestred i det væsentlige ikke de faktiske omstændigheder.

Virksomhederne fik adgang til sagsoplysningerne ved hjælp af cd-rom'er.

Den 18. september 2003 blev der afholdt en mundtlig høring, som Morgan og Conradty ikke deltog i.

I lyset af virksomhedernes skriftlige svar og høringen er varigheden af Hoffmanns deltagelse i overtrædelsen blevet mindsket.

Sagen har ikke givet anledning til proceduremæssige problemer for så vidt angår retten til at blive hørt. Jeg finder desuden, at udkastet til beslutning kun behandler de klager, i forbindelse med hvilke parterne har haft mulighed for at give deres synspunkter til kende.

Udfærdiget i Bruxelles, den 25. november 2003.

Serge DURANDE

Høringskonsulentens endelige rapport i sag COMP/M.2876 — NewsCorp/Telepiù

(efter artikel 15 i Kommissionens afgørelse 2001/462/EF, EKSF af 23. maj 2001 om høyringskonsulentens kompetenceområde under behandlingen af visse konkurrencesager (EFT L 162 af 19.6.2001, s. 21))

(2004/C 102/07)

(EØS-relevant tekst)

(Kommissionens beslutning 2004/311/EF — EUT L 110 af 16.4.2004)

Kommissionens udkast til beslutning giver anledning til følgende bemærkninger med hensyn til retten til kontradiktion:

I. Aktindsigt

Med hensyn til aktindsigten fik jeg en skriftlig henvendelse fra The News Corporation Limited, Australien (i det følgende benævnt »Newscorp«), som anmodede om yderligere aktindsigt og især adgang til en række dokumenter, der er klassificeret som fortrolige i Kommissionens dossier.

Efter at der var foretaget en vurdering af denne anmodning, fik Newscorp tilsendt et detaljeret svar med en redegørelse for de omtalte dokumenters art og oprindelse. Nogle dokumenter indeholdt forretningshemmeligheder, eller der var tale om Kommissionens interne dokumenter, og de kunne ikke videregives som sådanne. Andre dokumenter var blevet klassificeret som fortrolige, men Newscorp fik tilsendt en version af disse dokumenter, der ikke var fortrolig.

Newscorp fik tilsendt en version af alle dokumenter, som ikke var fortrolige, undtagen to, der var indgivet af tredjemand, og hvis indhold ikke kunne sammendrages på en sådan måde, at det fortsat ville være forståeligt, uden at den pågældende virksomheds navn blev afsløret.

Da denne virksomhed havde anmodet om fortrolig behandling af frygt for repressalier, og de pågældende dokumenter hverken var belastende eller diskulperende, blev de ikke udleveret til Newscorp.

II. Mundtlig høring

Den anmeldende part, Newscorp, fik lejlighed til at fremsætte sine argumenter mundtligt under en formel høring efter artikel 14, stk. 1 og 2, i forordning (EF) nr. 447/98 den 5. og 6. marts 2003.

Den planlagte fusion tiltrak sig opmærksomhed fra mange 15 interesserede parter, der havde deltaget i undersøgelsesproceduren og anmodet om at deltage i den mundtlige høring.

To af dem blev hørt individuelt for lukkede døre, fordi de frygtede repressalier.

III. Supplerende klagepunktsmeddelelse og svarfristerne

I den foreliggende sag blev Kommissionens klagepunkter forelagt parterne i to særskilte meddelelser. Den første klagepunktsmeddelelse blev forelagt parterne mandag den 17. februar og den anden mandag den 24. februar. Kommissionen fastsatte den samme frist for parternes svar, nemlig mandag den 3. marts.

Newscorp nævnte udtrykkeligt i sit svar, at den korte frist var en tilsidesættelse af selskabets ret til kontradiktion.

Hverken Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 eller Kommissionens forordning (EF) nr. 447/98 fastsætter en bestemt frist for virksomhedernes besvarelse af klagepunktsmeddelelser. Det er derimod udtrykkeligt fastsat i forordning (EF) nr. 2842/98 om høring af parter i visse procedurer efter EF-traktatens artikel 85 og 86 (nu 81 og 82), at virksomhederne skal have en svarfrist på mindst to uger.

Det eneste udtrykkelige krav, der påhviler Kommissionen, er fastsat i artikel 21 i forordning (EF) nr. 447/98. Ifølge denne bestemmelse »tager Kommissionen hensyn til den tid, der er nødvendig til at udarbejde udtalelserne, og til, hvor meget sagen haster«.

Det er fast retspraksis, at forordning (EØF) nr. 4064/89 generelt karakteriseres ved et krav om hurtige afgørelser (T-290/94 – Kayserberg mod Kommissionen, præmis 113; T-310/01 — Schneider Electric mod Kommissionen, præmis 100; T-221/95 — Endemol Entertainment Holding BV mod Kommissionen, præmis 84).

Artikel 21 i forordning (EF) nr. 447/98 indeholder dog en »rule of reason«, dvs. en regel, der beror på en konkret vurdering af, hvad der er hensigtsmæssigt og nødvendigt i det konkrete tilfælde, og som skal anvendes på en sådan måde, at undersøgelsen gennemføres korrekt, og selskabernes ret til kontradiktion respekteres.

Det har i de fleste tilfælde været Kommissionens praksis så vidt muligt at give virksomhederne to uger til at besvare klagepunktsmeddelelsen, også i de tilfælde, hvor meddelelsen har været meget lang eller kompliceret eller har rejst spørgsmål, som parterne ikke altid har været bekendt med på forhånd.

Denne frist kan dog tilpasses af hensyn til det krav om hurtige afgørelser, der generelt karakteriserer forordning (EØF) nr. 4064/89, og behovet for selv at foretage en undersøgelse af sagen.

Det er et grundlæggende aspekt ved behovet for at respektere parternes ret til at udtale sig, at Kommissionens endelige beslutning kun kan behandle de klagepunkter, som parterne har haft mulighed for at udtale sig om.

Det var Kommissionens foreløbige holdning i anden klagepunktsmeddelelse, at det ville påvirke sagen, at Telecom Italia ville få en betydelig kapitalandel i det nye selskab og et medlem i selskabets bestyrelse. Dette spørgsmål havde dog allerede været drøftet med parterne i flere måneder og været genstand for en række møder, og det var udtrykkeligt omfattet af den beslutning efter artikel 6, stk. 1, litra c), der var blevet truffet ved udgangen af den første måned, hvor undersøgelsen fandt sted.

Det er derfor ikke tilfældet, at Newscorp for sent havde fået kendskab til et nyt og/eller kompliceret spørgsmål.

Efter de nærmere omstændigheder ved denne sag mener jeg derfor, at Kommissionen har opfyldt sin forpligtelse efter artikel 21 i forordning (EF) nr. 447/98 ved at fastsætte fristen for besvarelse af klagepunktsmeddelelsen til den 3. marts 2003.

Endelig er det klagepunkt, der er nævnt i anden klagepunktsmeddelelse, ikke medtaget i udkastet til beslutning som følge af Newscorps forklaringer i sit skriftlige svar og under den mundtlige høring. Den endelige beslutning indeholder kun klagepunkter, som Newscorp var bekendt med.

Jeg konkluderer derfor, at den anmeldende part, Newscorp, og de øvrige interesserede parter var i stand til at udøve deres ret til kontradiktion i denne sag i overensstemmelse med reglerne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 21. marts 2003.

Serge DURANDE

Udtalelse afgivet af Det Rådgivende Udvalg for Kontrol med Fusioner og Virksomhedsovertagelser på dets 113. møde den 20. marts 2003 om et udkast til beslutning i sag COMP/M.2876 — NewsCorp/Telepiù

(2004/C 102/08)

(EØS-relevant tekst)

(Kommissionens beslutning 2004/311/EF — EUT L 110 af 16.4.2004)

1. Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at den anmeldte transaktion er en fusion som omhandlet i fusionsforordningens artikel 3, stk. 1, litra b), og er af fællesskabsdimension som omhandlet i fusionsforordningens artikel 1, stk. 2.
 2. Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at det relevante produktmarked og det relevante geografiske marked omfatter markedet for betalings-tv i Italien.
 3. Det rådgivende udvalg er endvidere enig med Kommissionen i dens afgrænsning af de relevante markeder i de foregående led som berøres af fusionen, nemlig a) erhvervelse af eneret til populære film, b) erhvervelse af eneret til de årlige fodboldkampe med deltagelse af nationale hold, c) erhvervelse af eneret til andre sportsbegivenheder og d) erhvervelse af tv-kanaler. Udvalget er også enig i, at det relevante geografiske marked for hvert af disse områder er begrænset til Italien.
 4. Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at den anmeldte transaktion vil medføre etablering eller styrkelse af en dominerende stilling på det italienske marked for betalings-tv.
 5. Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i dens analyse af de relevante markeder i de foregående led.
 6. Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at fusionen ikke opfylder konkurskriteriet, og at der derfor er en årsagsforbindelse mellem fusionen og dens virkninger for konkurrencen.
 7. Et flertal i det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at de tilsagn, som Newscorp afgav den 13. marts 2003, er tilstrækkelige til at afhjælpe de konkurrencemæssige problemer på alle de relevante markeder, hvor fusionen vil medføre etablering eller styrkelse af en dominerende stilling. Et mindretal er uenigt.
 8. Et flertal i det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at Telecom Italias aktiepost på 19,9 % gør det berettiget, at Kommissionen foretager en vurdering af, hvad dette indebærer for konkurrencen. Et mindretal er uenigt.
 9. Et flertal i det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at markedsundersøgelsen ikke har givet tilstrækkelige beviser på, at a) Telecom Italias aktiepost vil styrke det fusionerede selskabs dominerende stilling yderligere på markedet for betalings-tv, og at b) Telecom Italias dominerende stilling på markederne for telekommunikation vil blive styrket, og at de tilsagn, der blev afgivet den 13. marts med hensyn til Telecom Italia, derfor ikke bør knyttes til denne beslutning som påbud eller betingelser. Et mindretal er uenigt.
 10. Et flertal i det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at fusionen bør erklæres forenelig med fællesmarkedet og EØS-aftalen, forudsat at disse tilsagn efterkommes fuldt ud. Et mindretal er uenigt.
 11. Det rådgivende udvalg henstiller, at dets udtalelse offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.
 12. Det rådgivende udvalg anmoder Kommissionen om at tage dets bemærkninger i betragtning.
-

Høringskonsulentens endelige rapport i sag COMP/M.2978 — Lagardère/Natexis/VUP

(udarbejdet i henhold til artikel 15 i Kommissionens afgørelse 2001/462/EF, EKSF af 23. maj 2001 om høeringskonsulentens kompetenceområde under behandlingen af visse konkurrencesager (EFT L 162 af 19.6.2001, s. 21))

(2004/C 102/09)

(EØS-relevant tekst)

Beslutningsudkastet giver anledning til følgende bemærkninger:

Der blev sendt en artikel 6, stk. 1, litra c)-beslutning til den anmeldende part den 5. juni 2003. Under den grundige undersøgelse, der fandt sted forud for udsendelsen af klagepunktsmeddelelsen, søgte den anmeldende part at få adgang til centrale dokumenter i Kommissionens sagsakter i overensstemmelse med det udkast til en politik for åbenhed, som Kommissionen offentliggjorde i december 2002. Den anmeldende part fik stillet en del af materialet til rådighed (især spørgeskemaer, den økonomiske undersøgelse og BEUC-rapporten). Visse tredjeparter betingede sig imidlertid, at der kun måtte gives adgang til det materiale, de havde afleveret, hvis det skete på gensidigt grundlag. Dette kunne den anmeldende part ikke tilslutte sig. Den 15. oktober 2003 sendte Lagardères juridiske repræsentanter et brev til mig desangående. Eftersom udsendelsen af klagepunktsmeddelelsen var umiddelbart forestående (hvilket den anmeldende part var bekendt med), var det på det punkt i proceduren ikke muligt at gå videre med dette spørgsmål. Den anmeldende part blev også mindet om, at bestemmelserne om åbenhed fortsat befandt sig på udkaststadiet på daværende tidspunkt. Jeg tilkendegav dog, at jeg ville sørge for at tage hensyn til erfaringerne fra denne sag ved den endelige udformning af retningslinjerne for bedste praksis i forbindelse med behandlingen af fusionssager (Best Practices Guidelines on the conduct of EC merger proceedings).

Der blev udsendt en klagepunktsmeddelelse til den anmeldende part den 27. oktober 2003. Der blev givet aktindsigt samme dag og dagen derpå i form af to cd-rommer. Da der indkom en begæring fra den anmeldende part om adgang til endnu andre specifikke oplysninger modtaget fra tredjeparter, som var at betragte som fortrolige oplysninger, udarbejdede sagsbehandlerne en ikke-fortrolig version af de pågældende oplysninger, som så kunne udleveres til den anmeldende part. Efter at have undertegnet en fortrolighedsaftale fik den anmeldende part — efter begæring fra denne — også fuldstændig adgang til det program, der var blevet benyttet i den økonometriske undersøgelse, der var blevet udført på Kommissionens vegne.

Den anmeldende part fik oprindeligt en frist til den 10. november 2003 til at svare på klagepunktsmeddelelsen ⁽¹⁾. Den anmeldende part anmodede efterfølgende om en forlængelse af svarfristen til den 17. november 2003 — en anmodning, der blev efterkommet. Den mundtlige høring blev også udskudt. Den anmeldende part afleverede et svar på klagepunktsmeddelelsen inden for den aftalte frist og besluttede at afstå fra sin ret til en mundtlig høring.

I mellemtiden, nemlig den 13. november 2003, afleverede den anmeldende part et dokument indeholdende forslag til tilsagn. De relevante tjenestegrene i Kommissionen aftalte at udføre en markedstest på basis af disse forslag. Der blev udarbejdet en ikke-fortrolig version af de potentielle tilsagn, som blev udsendt til en række tredjeparter sammen med en liste af spørgsmål og en anmodning om at fremsætte eventuelle bemærkninger. For at give andre interesserede tredjeparter, der havde deltaget aktivt i sagen, mulighed for at fremsætte bemærkninger modtog også de en kopi af den ikke-fortrolige udgave af klagepunktsmeddelelsen og — eftersom der ikke blev afholdt en mundtlig høring — af den anmeldende parts skriftlige svar.

Den 2. december 2003 (fristen for afgivelse af tilsagn om ændring af fusionsplanen) fremlagde den anmeldende part en pakke af foranstaltninger beregnet til at fjerne de bekymringer for konkurrencen, som Kommissionens tjenestegrene havde peget på. Tredjeparter blev også informeret om de formelle tilsagn fra den anmeldende part.

⁽¹⁾ Denne frist blev straks forlænget til den 11. november, eftersom den anden cd-rom først blev udleveret den 28. november.

Ligeledes den 2. december fik den anmeldende part udleveret en række supplerende oplysninger, som Kommissionen agtede at støtte sig til i sin beslutning, og den anmeldende part blev anmodet om at fremsætte eventuelle bemærkninger hertil. Den 17. december modtog den anmeldende part en tredje cd-rom med ikke-fortrolige versioner af supplerende oplysninger (herunder især markedstesten), som Kommissionen havde modtaget frem til den 12. december 2003.

Med henvisning til ovenstående finder jeg, at retten til at blive hørt er blevet tilgodeset i denne sag.

Udfærdiget i Bruxelles, den 23. december 2003.

Karen WILLIAMS

Udtalelse afgivet af Det Rådgivende Udvalg for Kontrol med Fusioner og Virksomhedsovertagelser på udvalgets 122. møde den 22. december 2003 vedrørende et udkast til beslutning i sag COMP/M.2978 — Lagardère/Natexis/VUP

(2004/C 102/10)

(EØS-relevant tekst)

1. Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at fusionen er af fællesskabsdimension som defineret i fusionsforordningen.
2. Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i dens afgrænsning af et primært marked for fransksprogede forlagsrettigheder, der må underopdeles efter bogkategori, og et særskilt marked for fransksprogede udenlandske forlagsrettigheder.
3. Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i dens afgrænsning af sekundære markeder for fransksprogede forlagsrettigheder med henblik på udgivelse af bøger i billigbogsformat.
4. Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i dens afgrænsning af særskilte markeder for:
 - a) markedsføringstjenester og distributionstjenester
 - b) markedsføringstjenester alt efter kategori af forhandlere (boglader, grossister og hypermarkeder)
 - c) forlagenes salg af bøger til forhandlere alt efter forhandlertype
 - d) forlagenes salg af bøger til forhandlere og grossisternes salg af bøger til niveau 3-forhandlere.
5. Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i dens afgrænsning af særskilte markeder for bogsalg efter hovedkategorier af bøger og med de klassificeringer, der foreslås i beslutningsudkastet.
6. Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i dens afgrænsning af særskilte markeder for salg af almene litterære værker i stort format og billigbogsformat.
7. Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i dens afgrænsning af særskilte markeder for skolebøger og andet undervisningsmateriale.

8. Et flertal i det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i dens afgrænsning af de i beslutningsudkastet nævnte geografiske markeder. Et mindretal undlader at tage stilling hertil.
 9. Når bortses fra punkt 8a, hvor et mindretal undlader at tage stilling, er det rådgivende udvalg enig med Kommissionen i, at den oprindeligt anmeldte fusion ville have skabt eller styrket en dominerende stilling
 - a) på det primære marked for fransksprogede forlagsrettigheder til almene litterære værker
 - b) på det sekundære marked for fransksprogede forlagsrettigheder til almene litterære værker i billigbogsformat
 - c) på markedet for tilrådighedsstillelse af markedsføringstjenester til forlag med henblik på salg til boglader, hypermarkeder og grossister
 - d) på markedet for tilrådighedsstillelse af distributionstjenester til forlag
 - e) på markederne for forlagenes salg af almen litteratur, børnebøger, guider og håndbøger, skolebøger, andet undervisningsmateriale og opslagsværker til forhandlere
 - f) på markedet for grossisters salg af bøger til niveau 3-forhandlere.
 10. Et flertal i det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at parternes tilsagn er tilstrækkelige til at fjerne de konkurrencemæssige bekymringer, hvis de overholdes således som drøftet i det rådgivende udvalg. Et mindretal er uenigt heri.
 11. Et flertal i det rådgivende udvalg er derfor enig med Kommissionen i, at fusionen bør erklæres forenelig med fællesmarkedet og EØS-aftalen, forudsat at parterne til fulde overholder de betingelser og forpligtelser, der er fastsat i bilaget til beslutningsudkastet. Et mindretal er uenigt heri.
 12. Det rådgivende udvalg anbefaler, at denne udtalelse offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.
 13. Det rådgivende udvalg opfordrer Kommissionen til at tage hensyn til udvalgets bemærkninger og kommentarer.
-

Udtalelse afgivet af Det Rådgivende Udvalg for Kontrol med Fusioner og Virksomhedsovertagelser på udvalgets 68. møde den 15. september 1999 vedrørende det foreløbige udkast til beslutning i sag IV/M.1383 — Exxon/Mobil

(2004/C 102/11)

(EØS-relevant tekst)

(Kommissionens beslutning 2004/284/EF — EUT L 103 af 7.4.2004)

1. Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at den anmeldte transaktion
 - a) udgør en fusion som defineret i fusionsforordningens artikel 3, stk. 1, litra a), og
 - b) er af fællesskabsdimension som defineret i forordningens artikel 1, stk. 2.
2. Da det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at da fusionen ikke vil føre til skabelse eller styrkelse af en dominerende stilling på markederne for:
 - a) prospektering, udvikling, produktion og salg af råolie og naturgas
 - b) »Gas to Liquid«, og
 - c) kemiske tilsætningsstoffer og smøremidler (med undtagelse af smøremidler til luftfartsindustrien)er det ikke nødvendigt at definere de relevante markeder nærmere inden for disse områder.
3. Et flertal i det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at de relevante produktmarkeder er:
 - a) stordistribution af naturgas
 - b) langdistancedistribution af naturgas
 - c) underjordiske lagerfaciliteter for naturgas
 - d) gruppe 1-basisolier
 - e) smøremidler til fly
 - f) detailsalg af motorbrændstof
 - g) detailsalg af motorbrændstof på motorveje, og
 - h) flybrændstof.Et mindretal finder det nødvendigt at skelne mellem gas med lav varmeværdi og gas med høj varmeværdi på markedet for langdistancedistribution.
4. Et flertal i det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at de relevante geografiske markeder for produktmarkederne, der nævnes ovenfor under punkt 3, er:
 - a) Nederlandene for stordistribution af naturgas
 - b) Tyskland (nationalt og regionalt) for langdistancedistribution af naturgas
 - c) det sydlige Tyskland for underjordiske lagerfaciliteter for naturgas
 - d) EØS for gruppe 1-basisolier
 - e) hele verden for smøremidler til fly
 - f) Østrig, Tyskland, Luxembourg, Nederlandene og Det Forenede Kongerige for detailsalg af motorbrændstof
 - g) Frankrig for detailsalg af motorbrændstof på motorveje, og
 - h) Gatwick-lufthavnen for flybrændstof.

Et mindretal anser markederne under litra f) og g) for at være mindre end nationale markeder.

5. Et flertal i det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at den anmeldte transaktion vil føre til skabelse eller styrkelse af en dominerende stilling på samtlige markeder, der nævnes ovenfor under punkt 4. Et mindretal undlader at tage stilling.
6. Et flertal i det rådgivende udvalg er — med forbehold af markedsundersøgelser, Kommissionens krav om tilpasninger og en mere detaljeret forståelse af de foreslåede tilsagn — enig med Kommissionen i, at disse tilsagn vil fjerne konkurrenceproblemerne i forbindelse med den anmeldte fusion på samtlige markeder, der nævnes under punkt 4. Et mindretal vurderer, at det ikke kunne give en udtalelse.
7. Et flertal i det rådgivende udvalg er — med forbehold af indvendingerne, der nævnes ovenfor under punkt 6 — enig med Kommissionen i, at fusionen bør erklæres forenelig med fællesmarkedet og EØS-aftalen på betingelse af, at alle de afgivne tilsagn opfyldes i fuldt omfang. Et mindretal vurderer, at det ikke kunne give en udtalelse.
8. Det rådgivende udvalg henstiller, at dets udtalelse offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.
9. Det rådgivende udvalg opfordrer Kommissionen til at tage hensyn til alle de forhold, der blev drøftet på mødet.

Udtalelse afgivet af Det rådgivende udvalg for kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser på udvalgets 82. møde den 12. juli 2000 vedrørende det foreløbige udkast til beslutning i sag COMP/M.1806 — Astra Zeneca/Novartis

(2004/C 102/12)

(EØS-relevant tekst)

(Kommissionens beslutning 2004/310/EF — EUT L 110 af 16.4.2004)

Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at den anmeldte transaktion udgør en fusion som omhandlet i fusionsforordningens artikel 3, stk. 1, litra a).

Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at den anmeldte transaktion er af fællesskabsdimension som defineret i fusionsforordningens artikel 1, stk. 2.

Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i dens definition af de relevante produktmarkeder i udkastet til beslutning.

Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i dens definition af de relevante geografiske markeder i udkastet til beslutning.

Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at den oprindeligt anmeldte fusion ville have skabt eller styrket en dominerende stilling på de markeder, der er angivet i udkastet til beslutning.

Det rådgivende udvalg er enig med Kommissionen i, at de tilsagn, som parterne har afgivet, er tilstrækkelige til at fjerne bekymringerne for konkurrencen.

Det rådgivende udvalg er derfor enig med Kommissionen i, at transaktionen bør erklæres forenelig med fællesmarkedet og EØS-aftalen.

1. Det rådgivende udvalg anbefaler, at denne udtalelse offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.
 2. Kommissionen tager hensyn til bemærkningerne fremsat af det rådgivende udvalg.
-

MEDDELELSE TIL LÆSERNE

DEN EUROPÆISKE UNIONS TIDENDE PÅ 20 SPROG

Efter de ti nye medlemslandes (Tjekkiet, Estland, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovenien, Slovakiet) tiltrædelse af Den Europæiske Union den **1. maj 2004** vil papirversionen af *Den Europæiske Unions Tidendes* L og C-serie blive publiceret på Den Europæiske Unions 20 officielle sprog.

»Farvestrimlen« på forsiden af *Den Europæiske Unions Tidende* vil blive slettet, og sproget vil blive indikeret med ISO-koden: spansk (ES), tjekkisk (CS), dansk (DA), tysk (DE), estisk (ET), græsk (EL), engelsk (EN), fransk (FR), italiensk (IT), lettisk (LV), litauisk (LT), ungarsk (HU), maltesisk (MT), hollandsk (NL), polsk (PL), portugisisk (PT), slovakisk (SK), slovensk (SL), finsk (FI), svensk (SV).

Cd-rom-versionen af *Den Europæiske Unions Tidende* vil ligeledes blive tilgængelig på 20 sprog fra maj 2004.

ACQUIS COMMUNAUTAIRE UDKOMMER PÅ NI NYE SPROG

Udgivelsen af *acquis communautaire* på de ni nye officielle sprog er under forberedelse. Den vil blive tilgængelig:

— i en papirversion som abonnement. Bindene vil blive uddelt øjeblikkeligt efter udgivelsen. Abonnementsprisen er 2 000 EUR.

Når alle bind er udgivet, kan de erhverves enkeltvis

— på cd-rom, i det øjeblik alle bindene er udgivet i papirversion. Prisen for cd-rommen vil blive 1 000 EUR

— i EUR-Lex.

Den samlede udgivelse vil bestå af godt 200 bind (det præcise antal kendes endnu ikke). Det første bind er nu tilgængeligt på syv nye officielle sprog. Snart kommer det også på maltesisk og estisk.

Kontakt venligst vores salgskontorer for yderligere information (se bagsiden af denne publikation).